

Yunus Emre

Mayıs 2010

Bülteni

ISSN 1309-5560

Gelenler, Göçenler, Kalanlar!

**Enver Paşa'nın Makedonyası'na
Yunus Emre Gözüyle Bir Bakış**

**1. Uluslararası Balkan Dil, Tarih ve
Medeniyet Sempozyumu**

**ÜSKÜP
YUNUS EMRE
TÜRK KÜLTÜR
MERKEZİ AÇILDI**

ТУРСКИ КУЛТУРЕН ЦЕНТАР
ЈУНУС ЕМРЕ - СКОПЈЕ
ÜSKÜP YUNUS EMRE
TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

KATIN DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
HOŞGELDİNİZ

YUNUS EMRE TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ
ÜSKÜP
T.C. DİŞİŞLERİ BAKANLIĞI

ÜSKÜP YUNUS EMRE TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ

Yunus Emre Enstitüsü

Yayın Türü ve Basım Tarihi

Bülten (Yerel Süreli) - Mayıs 2010

Yunus Emre Vakfı Adına Sahibi

Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Dr. Adnan Tekşen

Yayın Yönetmeni

Kevser Afşar

Yönetim Yeri

Anafartalar Mahallesi Atatürk Bulvarı

Nu: 11 Ulus/Ankara-Türkiye

Tel: +90 312 309 11 88

Faks: +90 312 309 16 15

Ağ Sayfası

www.yunusemrevakfi.com.tr

E-posta Adresi

iletisim@yunusemrevakfi.com.tr

Tasarım

KG Kurumsal Gelişim

Kemer Sk. Nu: 10/A G.O.P./Ankara

Tel: +90 312 446 85 65

Baskı

Dinamik Form Matbaacılık Promosyon

Kağıtcılık San. Ve Tic. Ltd. Şti.

Matbaacılar Sanayi Sitesi

1515. Sk. Nu: 22 İvedik/ANKARA

Tel: +90 312 394 58 08

(07.05.2010)

Kaynak gösterilmeden hiçbir yazı
kopyalanamaz.

© 2010

Yunus Emre Enstitüsü

Tüm hakları saklıdır.

Sunuş

Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla faaliyetlerde bulunan Yunus Emre Enstitüsünün yeni Kültür Merkezi Makedonya'nın başkenti Üsküp'te açıldı. 26 Mart 2010 tarihinde Dışişleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu ve Makedonya Kültür Bakanı Elizabeta Kançeska Milieska tarafından açılan Üsküp Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Türkiye ve Makedonya arasındaki dostluk ilişkilerinin, birlik ve beraberliğin ortak paylaşımların artırılmasına hizmet edecektir.

Bültenimizin bu sayısında Makedonya'da açılan Üsküp Yunus Emre Türk Kültür Merkezimizin açılışından görüntüler, Makedonya'dan izlenimler, geziye katılan akademisyenlerin yazmış olduğu makaleler ve faaliyetlerine başlayan Türk Kültür Merkezlerimizden haberler yer almaktadır.

25 Mayıs 2010 tarihinde faaliyete geçecek olan Astana'daki merkezimizden sonra sırasıyla, Berlin, Köln, Paris, Şam ve Moskova'da da Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin faaliyete geçirilmesi için çalışmalarımız devam edecektir.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle...

04

Üsküp Yunus Emre
Türk Kültür
Merkezi Açılış Töreni

09

Açılış Törenine Katılanlardan
Görüşler

10

Enver Paşa'nın Makedonyası'na
Yunus Emre Gözüyle Bir Bakış

14

Dünyanın Her Köşesinde Dalgalandan
Ses Bayrağım Türkçem

16

Gelenler, Göçenler, Kalanlar!

20

Yunus Üsküp'te

Kurşunlu Han

24

Modern Türk Edebiyatı ve Kadın

26

Basında Yunus Emre Enstitüsü

28

Kültür Merkezlerimizden

33

TİKA'nın Makedonya'daki
Faaliyetleri

36

Sohbet

40

ÜSKÜP YUNUS EMRE TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ AÇILDI

Üsküp Yunus Emre Türk Kültür Merkezi
Dışişleri Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ahmet
Davutoğlu ve Makedonya Kültür Bakanı
Elizabeta Kančeska Milevska tarafından 26
Mart 2010 tarihinde açıldı.

Türkiye'nin, Türk dilinin, kül-
türünün, sanatının ve tari-
hinin tanıtılması ve yaygın-
laştırılması amacıyla çalış-
malarına bir yıldır devam eden Ens-
titümümüzün yeni Türk Kültür Merkezini
Makedonya'nın başkenti Üsküp'te aç-
tık. Türkiye ve Makedonya arasında-
ki dostluk ilişkilerinin, birlik ve beraberli-
ğin ortak paylaşımların artırılması ama-
cıyla faaliyetlerine başlayan Üsküp Yu-
nus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılı-
şına çok sayıda konuk katıldı.

Basının oldukça yoğun ilgi gösterdi-
ği açılış törenimizde bir konuşma ya-
pan Dışişleri Bakanımız Sayın Prof. Dr.
Ahmet Davutoğlu, Üsküp Yunus Emre
Türk Kültür Merkezinde yapılacak faa-
liyetlerle Türkiye ile Makedonya dost
halklarının birbiriyle daha da yakınlaşa-
cağını ifade etti.

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Dışişleri Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu

Makedonya Cumhuriyeti'nin saygı-değer Kültür Bakanı Sayın Elizabeta Kančeska Milevska, değerli misafirler... Bugün gerçekten çok onurlu bir tören için bir aradayız. Yunus Emre Vakfının şubesini bugün burada, Üsküp'te açıyoruz. Bu törende bizlerle beraber olduğu için değerli Kültür Bakanımıza bir kez daha teşekkür ediyoruz. Yunus Emre Vakfının burada şubesinin açılması birkaç açıdan büyük önem taşıyor: Birincisi Türkiye ile Makedonya arasındaki yakın dostluk ilişkisinin göster-

gesi olarak bu açılış çok önemli. Ben Makedonya'ya dün sabah geldim ve Manastır'dan Ohri'den, Gostivar'dan, Kalkandelen'den dün akşam geç vakit Üsküp'e intikal ettim ve durduğum her noktada ortak kültür mirasımızın en güzel nişanelerini müşahade etme imkanı buldum. Ortak kültürümüz her şehire her sokağa nakış nakış işlenmiş neredeyse... Bugün de Makedonya Cumhurbaşkanı, Başbakanı ve Dışişleri Bakanı ile çok kapsamlı görüşmeler yaptık. Biraz öncede Aziz Kiril ve Metodiy Üniversitesi'nde bir konferanstan geliyorum. Bütün bu toplantılarda ikili ilişkilerimizin en üst düzeye çıkarılabilmesi için gerekli olan bir siyasi irade gördüm. Bu temasların son noktası olarak bugün bu saatte Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'ni açıyor olmamızın da sembolik bir önemi var. Yani, siyasi ve ekonomik

"Türkiye ile Makedonya arasındaki bu kültürel ilişki, Balkanlarda yeni bir kültürel aydınlanmanın önünü açacaktır."

bütün ilişkilerin nihayetinde esas olan, kültürel ilişkilerle buraya sağlam bir mühür vurmaktır. Ekonomik ve siyasi ilişkiler liderler arasında ne kadar gelişirse gelişsin halklar arasındaki kültürel ilişkiler gelişmedikçe bu güzel ilişkiler kalıcı olmayabilir. Bugün Yunus Emre Vakfı'nın Mütevelli Heyet Başkanı olarak bu binamızı hizmete açarken bu bilinçle açıyoruz. Ümit ediyoruz ki burada yapılan faaliyetlerle Makedonya'nın dost ve akraba halkları ile hep beraber ortak kültürümüzü yeniden şekillendiririz. Üsküp ile İstanbul, Ohri ile Bursa, Kalkandelen ile

“Burada Yunus Emre Vakfında yapılan faaliyetlerle Türkiye'nin ve Makedonya'nın dost halkları birbirleriyle daha da kaynaşacak.”

Konya arasındaki bağlar gittikçe pekişecek. Burada Yunus Emre Vakfı'nda yapılan faaliyetlerle Türkiye'nin ve Makedonya'nın dost halkları birbirleriyle daha da kaynaşacak. Burada sadece Türk kültürü anlatılmayacak; Makedonya'nın önemli edebiyat eserleri Miladinovo kardeşin şiirleri de okutulacak, böylece iki kültür birbirini daha yakından tanıyacak.

İkinci olarak da yine bu ikili ilişkilerin ötesinde biz Üsküp'ü Balkanların kül-

türel merkezi, ilim ve sanat merkezi olarak görüyoruz. Bu faaliyetlerimizle bu merkezin karakterini güçlendirmek ve bütün Balkanlardaki kültürel etkileşime yeni bir katkıda bulunmak istiyoruz. Türkiye ile Makedonya arasındaki bu kültürel ilişki, Balkanlarda yeni bir kültürel aydınlanmanın önünü açacaktır. Kültürel aydınlanmanın felsefi temelleri karşılıklı saygı, düşünce alış-verişi, etkileşim ve hoşgörüdür. Yani Yahya Kemal'in Üsküp'ünü yeniden inşa etmek istiyoruz. Onun rüyası bizim rüyamızdır ve Manastır'da Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün okuduğu liseyi ziyaret ederken de askeri iradeyi zikrettim... Bütün bu bağlar Türkiye ile Makedonya'yı gittikçe birbirine yaklaştıracaktır. Son olarak da inşallah çok kısa bir sürede Türkiye'de de İstanbul'da da çok güzide bir mekan-

da Makedonya'nın Kültür Merkezini açacağız. Değerli Kültür Bakanımız ile birlikte orada da yine beraber olacağız ve ilişkilerimizde yeni bir çığır açacağız. Tekrar teşekkür ediyor; hayırlı olmasını diliyorum. Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin ve çok iyi atılacak adımlarla yepyeni bir kültürel dönemin burada başlayacağı inancıyla başta genel müdürümüz olmak üzere bu çalışmalara katkıda bulunan herkesi tebrik ediyor ve saygılar sunuyorum.

**Makedonya Cumhuriyeti
Kültür Bakanı Sayın
Elizabeta Kançeska
Milevska**

Öncelikle, sanat ve kültür alanında meydana gelen yüksek değerle-

rin kanıtı olan ve bu değerlerin ayakta tutulmasında önemli bir ışık sayılan Yunus Emre Vakfı'nın Makedonya Cumhuriyeti'ndeki Kültür Merkezi açılışı münasebeti ile duyduğum memnuniyeti dile getirmeme lütfen izin verin. Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti'nin kararı ile Makedonya Cumhuriyeti'nde Türk Kültür ve Enformasyon Merkezi olarak tahsis edilen Kurşunlu Han'ın tamamen restore edilmesine kadar sanatçılarla çalışarak, birlikte çok sayıda başarıya imza atılacağına inanıyorum. Memnuniyetle ifade etmek istiyorum ki, Türkiye Cumhuriyeti uzun yıllardır fiziki olarak ve etkileşimle bağlı olduğumuz bir ülkedir. Bu önemli zenginliğin ayakta tutulması, demokratik değerlere saygı duyulması, şahsi kimliğin yaşatılması ve karşı tarafın kimliğine de saygı duyulması Avrupa'da 21.yy da karşılaşıl-

“Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti arasındaki sorunsuz ve kalıcı dostluğun çok sayıda kanıtı bulunmaktadır.”

lacak en önemli hususlardır.

Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti ile Makedonya Cumhuriyeti arasındaki sorunsuz ve kalıcı dostluğun çok sayıda kanıtı bulunmaktadır. Gerçek dostluklar eserlere dayanarak kurulur. İşte bu nedenle Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti ile Kültür Bakanlığı yeni Türk tiyatrosunun inşa edilmesi, Kurşunlu Han'ın Türk Kültür Merkezi olarak takdimi ve Türkiye Cumhuriyeti kurumlarının da dahil olduğu M. Ke-

mal Atatürk'ün evinin yeniden yapılandırılması gibi projeler buna en güzel örnektir. Ayrıca İstanbul'un kalbinde, Taksim Meydanı'nda Makedonya Cumhuriyeti Kültür Merkezi açılması için şu ana kadar vermiş olduğu tam destekten dolayı Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ve Kültür Bakanlığı'na şükranlarımı ifade etmek istiyorum. Saygıdeğer beyefendiler, hanımefendiler bu merkezde tanıtılacak projeler, programlar aracılığıyla ülkelerimiz arasındaki mevcut kültürel iş birliği gözlenip benzerlik ve farklılıklar en doğru şekilde ortaya çıkacaktır. İşte bu nedenle Makedonya Cumhuriyeti ile Türkiye arasındaki kültürel diyalogun değişik sanat alanlarında hayat bulacağına ve Merkezin kalıcı mesajlar ileteceğine inanıyorum. Teşekkür ederim, saygılarımla...

Üsküp Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Açılış Törenine Katılanlardan Görüşler

26 Mart 2010 Cuma günü açılışı yapılan Üsküp Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılış töreninde çok sayıda basın mensubu, gazeteci, akademisyen ve öğrenci vardı. Türkiye'den açılış için gelen konuklar görüş ve izlenimlerini bildirdiler.

Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan
Yunus Emre Enstitüsü Başkanı

Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin dördüncüsünü Üsküp'te açmış bulunuyoruz. Balkanlar hem Türk tarihi açısından hem ülke halkları açısından gerçekten çok önemli bir coğrafya. Burada hem dostlarımızı hem kardeşlerimizi bizimle ortak tarih mirasına, kültür mirasına sahip insanlarla beraber bulunmak ve ortak kültürümüzü, sanatımızı paylaşmak bize heyecan veriyor. Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin Üsküp'teki şubesi, Üsküp'ün en verimli ve merkezi bölgesinde bulunuyor. Önümüzdeki günlerde Kurşunlu Han'ın devri sonucunda faaliyetlerimizi Kurşunlu Han'a da taşıyarak hem Türkçe öğretimi hem de Türk tarihi, Türk kültürü, Türk

sanatını buradaki Makedon halkına, dostlarımıza taşımak ve burada bizimle aynı kültür kabullerine sahip insanlarla birlikte bunları paylaşmak konusunda faaliyetlerimize devam edeceğiz. Özellikle Türkçeye ciddi ilgi duyulan bir bölgedeyiz. Burada Türk nüfusu az olmakla birlikte karşılaştığımız herkesin Türkçe biliyor olması ve herkesin bize Türkçe bir şeyler söylemesi bizi de elbette mutlu kıldı. Tabi sadece Türkçe öğretimi ile kalmayacağız; Türkiye çalışmalarını ve Türkiye üzerinde yapılacak her türlü akademik araştırmayı, özellikle yazılı ve görsel Türkçe yayınları desteklemek konusunda elimizden geleni yapacağız.

Prof. Dr. Osman HORATA
Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı

Osmanlı'da, Balkanlardaki kültürel miras deyince aklımıza ilk gelen şehirlerden birisi Üsküp'tür. Daha önce Üsküp'e gelmiştim; bu ikinci defa gelişim ve bu sefer son derece anlamlı bir tören için gelmiş bulunmaktayız. Yunus Emre Kültür Merkezi'nin açılış sebebi ile buradayız. Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Balkanlarla Anadolu arasında önceden kurulan köprülerden sonra, 21.yy'da atılan en önemli kültür köprülerinden birisidir. Kurulan bu kültür köprüsünün içinin

layığı ile doldurulması konusunda biz bilim adamlarının üzerimize düşen sorumluluğu en üst düzeyde yerine getirmemiz gerektiği düşüncesindeyim. Kurulmasında emeği geçen bütün arkadaşlarımıza, özellikle teşekkür ediyor, tebriklerimi sunuyorum.

Doç. Dr. Ahmet ARI
Kültür ve Turizm Bakanlığı Strateji
Geliştirme Başkanı

Yunus Emre Vakfı gibi bir oluşumun düşüncesi çok daha eskilere dayanır. Hayata geçirilmesinin hızlı adımlarla gerçekleştiği günlerde ben bakanlıktaydım ve yaklaşık 2-3 yıllık çalışmanın sonunda 2007'de Yunus Emre Vakfı meclisten geçerek yasalaştı. Dünyadaki benzer oluşumlara baktığımızda, Türkiye'nin çok geç kalmış olduğu bu konuda, hızlı adımlar atıldı ve özellikle ecdad izlerinin çok yoğun olduğu Balkanlarda üçüncü Merkezimiz açıldı. Türkiye'nin Osmanlı'dan

devraldığı önemli bir miras var. Özellikle bu topraklar, bugün bile çarşıda dolaştığımızda hemen herkesin az çok Türkçe bildiği topraklar olarak karşımıza çıkıyor. Doğru politikalar uygulanmalı ve Yunus Emre Vakfı bu noktada en önemli unsur olarak yer almalıdır. Emeği geçen herkesi kutluyorum ve daha ileriye götürülmesi için herkesin elinden gelen katkıyı yapmasını bekliyorum.

Yrd. Doç. Dr. Yakup DELİÖMEROĞLU
Avrasya Yazarlar Birliği Başkanı

Yunus Emre Vakfı'nın Kültür Merkezlerinin dördüncüsünün açılışı için Makedonya Üsküp'e gelmiş bulunuyoruz. Doğrusu bu Kültür Merkezlerinin uzun süredir pek çok insanın hayalini kurduğu ve kültürümüzün, dilimizin önce kendi yakın kültür coğrafyamıza, sonra bütün dünyaya yayılması için büyük hizmetler göreceğine inanıyorum. Bu Merkezlerin, hem dilimizin hem de kültürümüzün, ders teknolojilerinin son aşaması kullanılarak insanlara öğretilmesi ve tanıtılması bakımından

büyük yararlar sağlayacağını düşünüyorum. Emeği geçen herkesi kutluyorum.

Yusuf Ziya YEDİYILDIZ
MEB Dış İlişkiler Genel Müdür Vekili

İki gündür Makedonyadayız. Özellikle dün Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışında bütün arkadaşlarımızın büyük bir memnuniyet duyduğunu gördüm. MEB olarak biz yurt dışına Türkçe öğretimi konusunda çok büyük destek veriyoruz. Malumunuz Avrupa da özellikle 60'lı yıllardan sonra giden Türk göçünden oluşan bir nesil meydana geldi. Üçüncü dördüncü nesile gidiyoruz. Bu neslin Türkçe öğretimi konusunda biz MEB olarak öğretmen gönderiyoruz ve anadilimiz olan Türkçenin kaybolmaması yönünde

büyük çalışmalar ve gayretler içerisindeyiz. Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinin Türkçe'nin yabancı dil öğretimi konusunda Avrupa'da ve tüm dünyada büyük bir yankı uyandıracağına inanıyorum. Gerçekten ileride Avrupa'da yaşayan Türklerin birbirleri ile anlaşabilmeleri açısından Türkçe'nin öğretimi konusunda Türk Kültür Merkezleri çok büyük öneme sahip olacaktır. Sadece Türklere değil yabancılara da Türkçe öğretimi konusunda çok büyük hizmetler yapılacaktır.

ENVER PAŞA'NIN MAKEDONYASI'NA YUNUS EMRE GÖZÜYLE BİR BAKIŞ

Doç. Dr. Ahmet Haluk Dursun
Ayasofya Müzesi Müdürü

Madem Yahya Kemal Üsküp denilince ilk akla gelen şair, hadi gelin önce biz de onun ağzından bir Üsküp'e bakalım:

"Sana dün bir tepeden baktım Aziz Üsküp" diyelim.

Üsküp'e birkaç tepeden bakılabilir. Bunlardan birincisi tarihî Üsküp Kalesi'dir. Kaleye ana kapısından girdikten sonra doğrudan dümdüz karşıya yürünüp bu şehrin alamet-i farikası olan Vardar üzerindeki Taş Köprü ve hemen karşı yakadaki şehrin yeni görünüşü seyredilebilir. Bu bakışın temelini oluşturacak Taş Köprü dışında, mimarî miras bakımından ne yazık ki önemli bir eser kalmamıştır. Köprü başındaki Burmalı Mescit ortadan kalktığı gibi, şehri acımasızca ve hoyratça saran imar ve inşaa faaliyetlerinin artık neredeyse Taş Köprü'yü dahi kısa kaç altına alıp ezmekte olduğu fark edilir. Allah'tan Taş Köprü'nün önü kesilse de bu Taş Köprü'nün altından

çok sular aksa da Yahya Kemal bize hâlâ derinden seslenmektedir:

*Üsküp bir Müslüman şehirdi
Binbir türbe ile müştehir
Vardarsa önünde bir nehirdi
Her an tekbirlerle çağlar.*

Taş Köprü'yü, Vardar'ı Yahya Kemal'e bırakıp hemen gerisin geriye dönüp kaleden aşağıya, Mustafa Paşa Camii'ne (Nakışları, alçı işleri, bey mahfili ile bütün içi ve dışı, son zamanlarda TİKA ve Gazi Üniversitesi işbirliği ile restore ediliyor) doğru yönelip cami avlusunu geçip duvar dibinden evlad-ı fatihan yadigarı olan Üsküp'e bakalım...

Bu ikinci tepeden artık Kurşunlu Han'ı, Sulu Han'ı, Kapan Han'ı, İsa Bey Çifte Hamamı'nı, Davutpaşa Hamamı'nı, Eski Çarşı'yı, Murat Paşa Camii'ni, İsa Bey Camii'ni, İshak Bey Camii'ni, Yahya Paşa Camii'ni ve de tam karşıda, saat kulesinin dibinde Sultan Murad Camii'ni seyredebilirsiniz, daha doğrusu ve ne yazık ki beş on sene öncesine kadar doya doya, bütün ayrıntılarıyla, minare ve kubbeleleriyle, türbe ve çeşmeleriyle seyredebilirsiniz. Şimdi artık bu tarihî dokuyu seyirle değil ancak sezgiyle bulabilirsiniz...

Madem Üsküp'e Yahya Kemal'le girdik, onun İstanbul'daki Atik Valide için söylediği şiirden bir uyarlama yapalım da konu tam anlaşılsın:

*Yine birlikte, bu mevsimde Üsküp'teyiz,
Yine birlikte, bu mevsimde gezip sezmedeyiz.*

Üçüncü tepe, üçüncü seyir meydanı Sultan Murad Camii'nin avlusudur. Buradan kaleye doğru, Mustafa Paşa Camii pek güzel ve pek hâkimane bir şekilde size, taa karşıdan "Ben buradayım, hâlâ ayaktaım ve dimdik durmaktayım." der...

Şehrin iki karşı tepesindeki Sultan

Murad ve Mustafa Paşa camileri şimdilik abluka altına alınıp yüksek binalarla kapatılmadı çok şükür... Eski Vilayet Binası, Postane Binası, Rifai Tekkesi, Melami Tekkesi, Tefeyyüz Mektebi, eski çarşıda, havuz başındaki küçük çınar ve benim gözdelelerinden İsa Bey Camii avlusundaki muhteşem çınar... Yahya Kemal'in Üsküp'ünden kalma birkaç yadigar...

Üsküp'te benim ilk göz ağrım bu İsa Bey Camii'dir. Tahminen 15-20 sene önce, bu cami avlusunda bir kurban bayramı namazı kılmıştım. Beyaz keçe külahlı, vişne çürüğü fesli, sarıklı, namaz takkeli, Boşnak bere-i Üsküp Müslümanlarıyla ne güzel bir İslam-Osmanlı cemaati oluşturmuşuk. Türkler, Arnavutlar, Boşnaklar, Torbeşler, Romanlar aynı kibleye, aynı secdeye, diz dize, omuz omuza, alın altına saf tutmuşuk...

Bu son gelişimde de İsa Bey Camii'nde, o benim pek sevdiğim zaviye kısmına girdiğimde daha önce dikkat etmediğim bir köşeyi fark ettim. Demek ki ilk defa bir soğuk kış gününde içeriye girmişim. Mescidin kanat kısmında, yani zaviye bölümünde, ortada bir soba yanıyordu. O bizim ördek soba dediğimiz saçtan, el yapımı bir soba. Ve daha da önemlisi sobanın başında, bu Rumeli coğrafyasının yüzyıllardan beri çehre hususiyetini kaybetmemiş, başında takesiyle yaşlı bir Müslüman duruyordu. Çok gönülden, taa kalpten bir "Hoş geldiniz!" diyerek soba başına buyur etti. "Çayı yeni demledim, te be oturup içesiniz." dedi. Sonra kendini tanıttı: "Benim adım Hacı Mercan, İsa Bey'in hizmetkârıyım". O artık ancak Ömer Seyfettin'in hikâyelerinde anlatılan Osmanlı Rumelisi'nin mübarek şahsiyetlerinden bir zat-ı muhteremdi sanki... Ateşin yanına çöktük. Kısa bir muhabbet ettik. Sobanın etrafında, eni bir karıştan fazla olan kalın gürgen odunları kurumak üzere dizilmiş, içeride biraz odun kokusu, bi-

raz demli çay kokusu, biraz rutubet ve buhar kokusu, ama en çok, en derinden tarih kokusu geliyordu... Kapı üzerindeki kitabeli zaviye ile mescidin harım (ana sahn) bölümü arasında gidip geldim. Hacı Mercan'la biraz daha sohbet ettik. Eskilerden, eski Üsküp'ten, eski insanlardan bahsettik ve sonra vedalaşarak Sultan Murad Camii'ne çıkan yokuşa doğru yürüdüm ve Üsküp'te her zaman olduğu gibi aklımda Yahya Kemal ve annesinin ona nasihatı: *"Oğlum, hayatta iki kişiyi çok seveceksin; birincisi Hz. Peygamber Efendimiz, ikincisi Sultan Murad Efendimiz"*. Yahya Kemal'in mübarek annesini, merhum Sultan Murad'ı ve Peygamber Efendimizi yâd ede ede tepeye çıkıp bu üçüncü seyir mekanından da temaşayı şehir eyledikten sonra biraz aşağıdaki kalabalıklara karıştım...

Bu seferki Üsküp gezimde, yine gözümlerim arkada kaldı... Sultan Murad Camii'nden aşağı inip İsa Bey Camii'ni sağıma alıp caddenin karşı tarafına İshak Bey külliyesine, o firuze kubbeli eski esere giderken yolda ne göreyim; sokağın başında bir tavuk pazarı kurulmuş. Bizim tavukla, piliçle işimiz yok, gözümüz horozlarda... Günün o erken saatinde, horozunu kapam satmak için oraya getirmiş; küçük koşunlar, ispençler, orta boy legomler, pleymutlar, çalimli Hint horozları ve devasa brah-

malar beni burada bırakma diyorlardı. Allah'tan uçakla dönmek zorundaydım. Eğer her zaman olduğu gibi bizim Ulusoy otobüsü ve Bülent Kaptan (Kabataş) ile gelseydik, o horozlardan sarı-siyah çilli olanı yedeğimizde çoktan İstanbul'a gitmişti...

Aklımlı çil horozda, aziz yol arkadaşım Mustafa Saraç'la olan hatıralarımı, çarşıdaki taş havuzun başındaki köftecide bırakarak bu sefer yeni Üsküp'teki Vodenica-Mulino'ya (Değirmen Restoran) gidip ızgara piliç yedim!... Ertesi gün Yunus Emre Kültür Merkezinin heyetiyle birlikte, otobüsle Manastır'a doğru yola koyulduk. Üsküp çıkışında, Vodno Dağı'nı, Saray köyünü, Keçi Köprüsü'nü geride bırakarak Kalkandelen'e, Şar Dağı'nın eteğine ulaştık. Yol boyunca daha henüz turfanda çilek tezgâhları kuran köylüler gözüküyordu. Karacaoğlan deyişiyle:

*Tutmuşum yükümü lâ'î ü güherden
'Şâm-ı Şerîf' derler Şar'dan gelirim.*

Şar daha çok eski dilde "şehir" anlamında kullanılıyor, burada "dağ" demek. Şahar'ın (Farsça şehir) Rume- li deyişiyle h'si düşmüş ve hecesi uzamış, olmuş 'sar'. Ben dilci değilim, dilciler araştırırsın...

Kalkandelen Alaca Camii ile Harabati Baba Bektaşî Tekkesi, her zaman ilk

defa gelenlerin çok ilgisini çeker. Hele tekke bahçesinde upuzun boyu, bir kanş sakalı, boynunda teslim taşıyla Bektaşî dervîşi Abdullmuttalip'i görenler pek etkilenirler. Benim ise derdim başkadır... Giderim doğru Arnavutların Şukumbi, Makedonların Pena dedikleri köpük köpük, gürül gürül akan, Türkçe adıyla 'Köpüklü Dere'nin kenarına. Şar Dağı'nın rahmeti bereket olup Kalkandelen Ovası'na koştura koştura akar durur; bir tarafında Alaca Camii, bir tarafında Eski Hamam, hemen yolun karşısında da Taş Köprü. Bu sefer bana eşlik eden, kuyruk sallayan kuşları oldu. Su kırlangıçları, serçeler, ispinozlar ve baştankaralar ortalıkta gözükmediler, bizi başbaşa bıraktılar...

Yunus Emre Vakfı mensuplarından oluşan bizim heyet içinde, Kalkandelen'i ilk defa gören hocalar, bu tarihî eserin taş işçiliklerini, kalem işi cami tezyinatlarını hayran hayran seyrettiler. Varsın seyretsinler... Ben arkamı dağa, önümü ovaya, gözümleri köprüye verip köpüklü suya dalıp kuşlarla birlikte kanatlandım. Dilimde taa İstanbul Üsküdar'dan, bir Aziz'den, bir Hudaî dördlüğü:

*Günler gelip geçmektedir
Kuşlar gibi uçmaktadır
Ehl-i fesadın yeri nar
Ehl-i salah uçmaktadır.*

Ankara'dan Yunus'la geldik, Üsküp'te Yahya Kemal'le söylendik, Kalkandelen'de Hudaî ile dillendik... Üstüne üstlük bir de 'Vardar Ovası'nı' Üsküplü merhum Recep Birgit'in o davudî sesiyle hatırlayıp gönüllerimizi titrettik...

Kalkandelen'den, Gostivar'ı ve Vrapçište'yi (Türk köyü) geride bırakıp dağlara doğru koyulduğumuzda, ince uzun minarelerle döne döne yükseldik, yükseldik sonra soğuk su çeşmesinin başında bir mola verdik. İşte burada, sıcak Kutulitza (kaygana) üzerine Debre'nin yağlı beyaz peyniri konacak, demli bir çayla dağ havasında yenecek... Debre deyince:

"At bre martini Debreli Hasan, Dağlar inlesin" demeli, dağların üzerindeki Mavrova'ya, Radika Suyu üzerinden bir geçmeli, oradan da:

Mavrova'dan aldım sümbül, bir okka nohut,

Al beni bre sar more sümbül, yanında uyut diye bir türkü tutturmali... Debre'nin Jupa bölgesine, Mustafa Kemal'in babası Ali Rıza Bey'in Kocacık köyüne, o benim hiç unutmadığım, hep yâd ettiğim (üniversitedeki eski talebelerimden) Zihni Seydi Hoca'nın Novak köyüne, Elessa Yörüklerine,

aşağılardaki Labunište köyünde Makedonca konuşan o saf Müslüman kardeşlerime uzaktan bir selam gönderiyim...

Karlı dağlarla çevrili Kırçova'dan şef-tali, elma bahçelerinin arasında, Ohri Havaalanı'nı sağda bırakıp Yahya Kemal Koleji'nin önünden, sonunda Struga'da, Kara Dirim Nehri'ne geldik. Bu da beni çok etkileyen bir sudur. Kosova üzerinden gelen Ak Dirim'le Ohri Gölü'nden gelen Kara Dirim, Kukës'te birleşirler. Prizren'in Bistriça'sı (Aksu), Priştina'nın Sureka'sı (Kuru Dere) hep birlikte, İşkodra'dan Adriyatik'e dek giderler.

Hayatımda ilk defa Ohri'ye gidip de Hayatı Baba Dergâhı'na, o pek pak, o artık eskisi gibi pir olmasa da hâlâ pak, tarihî Halveti Dergâhı'na girmedim. Strugalı İttihatçı Dr. İbrahim Temo'nun hürriyet nutukları attığı anıt çınarın dibinde oturup, Ohri'li Eyüp Sabri'nin, Resneli Niyazi'nin, Manastırlı Mülazım Atif Bey'in Makedonya günlerinden biraz kaçmak istedim. Halveti Dergâhı'nın, eski Arnavut kaldırımlı yolu, soldaki paşa türbeleri, sağdaki haziresindeki tarihî mezar taşları beni hep Osmanlı dönemine götürür.

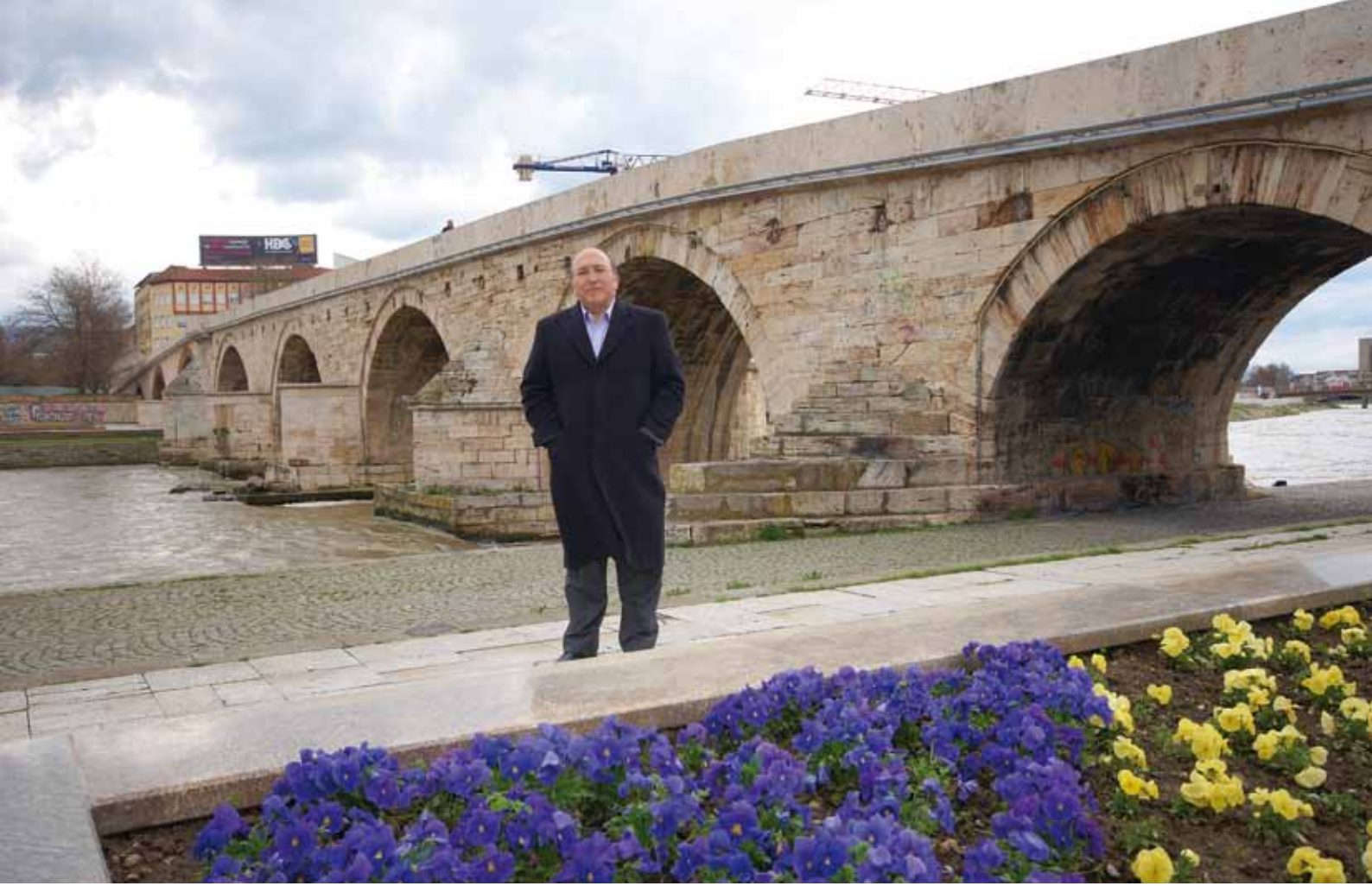
Ali Paşa Camii'nin önünden geçip çarşıdaki eski kaldırımların hasretini çekip göl kıyısından kale altına, bir dönemlerin camisi olan sonra Kilise'ye çevrilen Ayasofya'ya doğru yürüdüm. Ve yine şimdiye kadar hiç yapmadığım bir şeyi daha yaptım Ohri'de... Sadece etrafında dolaşıp seyretmekle kalmayıp kapısından bir bilet alarak müze kısmına ziyarete gittim. Müze görevlisi Makedon kızı Katerina Pipileva, benim İstanbul Ayasofya'sının başkanı olduğumu duyunca bir başka heyecanla refakat etti. Cami döneminden kalmış, restorasyonda orijinal hâli aynen bırakılmış, sadece pencere üzerinde bir karışık kalem işini görünce bu sefer de ben heyecanlandım. "Aa! kalem işi" deyince, Katerina 'kalem' kelimesinin ne manaya geldiğini anladı. Kalem işinden, yazı kalemine geçtik, hatta aşî kalemine kadar konuştuk. Konuyu o kadar dağıttık ki, cami döneminden kalma mihrabın nerede olduğunu sormadım bile!...

Artık Ohri'nin olmazsa olmazı olan kırmızı benekli alabalığını, mahalli deyişle 'paik'i, her zaman yemek mümkün. Eskiden çok nadir bulunur, zor tutulur, balıkçı köylüler şehirdeki memurlara rüşvet olarak götürürlermiş, hatta Avusturya-Macaristan Kralına bile gönderildiği rivayet ediliyor. Izgara balığının öncesinde balık çorbası, arkasından Osmanlı tulumbası gelir. Sonra hazmetmek için göl kıyısında bir yürüyüş... Bizim artık kaleye çıkıp İmaret Camii'ni arayacak gücümüz, mecalimiz kalmadı şu bel fıtıgından... (Kalede bulunan, Osmanlı döneminden kalma İmaret Camii, yerine kilise yapmak üzere yıkılmıştır.) Onu gençler yapsın, sonra da göl kıyısında bir türkü tuttursunlar:

*Ohri kızları gölde yüzerler
Resne kızları elma dizerler...*

Eski zamanlarda olsa Ohri kızları gölde bez çırpırlardı, şimdi o sahne, resimlerde, tablolarla asılı kaldı. Resne kızları belki hâlâ elma diziıyorlar ama Ohri kızları artık boyunlarında inci kolyelerle geziyorlar (Ohri'nin incisi meşhurdur).

Makedonya deyince Şar Dağları, nehir deyince de Vardar akla hep gelir ya!... Halbuki Galicica Bölgesinde Pelister, Babadağı ve Pirlepe'nin kuzeyinde, orta bölgede Babuna Dağları da yabana atılamaz. Vardar'ın di-

şında yukarıda saydığım derelere ilave olarak bir de Ohri'nin kükürtlü suyu (Opejnička Reka), Manastır'ın (Drahor) Drahor'u vardır:

*Manastır'ın ortasında var bir havuz,
Dimetoka kızları hepsi de yavuz,
Manastır'ın ortasında var bir çeşme,
Dimetoka kızları hepsi de seçme,
Manastır'ın ortasında var bir pınar,
Dimetoka kızları hepsi de çınar* diyor ya o Rumeli türküsü, aynen doğru...

Yeni Camii ile İshakiye arasında bir havuz, saat kulesi arkasında bir çınar, bu Manastır'da ne ararsan var... Sultan Reşad'ın meşhur Rumeli seyahat-i hümayununda, Manastır'da vilayet-belediye binasında kaldığını biliyoruz. Drahor boyunda bulunan bu tarihî binayı biraz değiştirmişler, üstüne ilave bir kat çıkmışlar.

Mustafa Kemal'in okuduğu Askerî İdadi'si, Şemsi Paşa'nın vurulduğu Postane'si, Sultan Reşad'ın namaz kıldığı İshakiyesi'yle, şehri tam ortadan ikiye bölen Hamidiyesi'yle Manastır, her zaman ne hoştur, ne hasır!... Hamidiye Caddesi'nin adı Tito Caddesi olmuş. Onlardan Kiri i Metodi, Kliment Ohridski, Goçe Delçev Müzesi, bizden Haydar Kadı Mescidi'yle, Manastır'ı arkada bırakıp

Pirlepe'ye, İştîp'e, Köprülü'ye doğru çıkalım...

Gevgili'ye, Dedeli'ye, Kanatlar'a, Doyran'a, Konçe'ye, Valandovo'ya, Radoviş'e, Ustrumca'ya uzanmaya vakit yok...

Nedense ne zaman Makedonya'nın bu bölgesine gelsem Enver Paşa'nın hatırası bir türlü peşimi bırakmıyor. Enver Paşa, 25 Nisan 1911 tarihli bir mektubunda şöyle yazıyor: "Bugün öğleden sonra, saat altıya doğru Manastır'a geldim. Bütün gençliğimin geçtiği, yığınla zafer dolu hatıramın bulunduğu bu şehrin ufkunda, silah arkadaşlarımla sık sık aştığım dağların beyaz tepeleri gözüküyor...". 4 Mayıs 1911'de Köprülü'den yazıyor. Tikveş'teki eski çatışmaları anlatıyor. Köprülü'de hükümet konağı önünde, 23 Temmuz 1908'de, Meşrutiyetin ilanını talep etmek için şehir halkı ve askerleriyle nasıl toplandıklarını kaleme alıyor ve şu ifadeyi kullanıyor: "Akşam kalbim ümit dolu, sevgili vatanım için duyduğum aşkla boğularak yatağa girdim"...

Meşhur İttihatçılardan Tahsin Uzer, *Makedonya Eşkıyalık Tarihi* adlı eserinde, Enver Paşa ve arkadaşlarının, Manastır'da, Resne'de, Gevgili'de ve

Köprülü'de çetecilerle nasıl mücadele ettiklerini ve bizatihi yaşadıklarını ayrıntılı bir şekilde anlatır. Başta Enver Paşa olmak üzere, İttihat Terakki'nin genç ve gözü kara subaylarının nasıl vatan için fedakârane mücadele ettiklerini gözler önüne serer. O zamanlar Enver Paşa ve arkadaşlarının, çeteci olarak değerlendirdiği, ölümüne mücadele ettiği, dağlarda taşlarda kovaladığı adamlar, bugün Çağdaş Makedonya'nın şehirlerinde, meydanlarında, sokaklarında, üniversitelerinde, tabelalarda, heykellerde yaşıyorlar. Bu dağlarda, ovalarda Enver Paşa'nın adını, sanını, namını ve dahi şanını bugün duyan bilen kalmadı...

Geyikli Niyazili, Mavzerli Enverli Makedonya artık çok gerilerde, tarihin derinliklerinde kaldı. Şimdi Yunus'un deyişiyle:

*Ben gelmedim dava için,
Benim işim sevi için,
Dostun evi gönüllerdir,
Gönüller yapmaya geldim* dedik ve Makedonya'ya bu sefer Yunus Emre'yi getirdik. Yahya Kemal'in yanında Türk dilini, edebiyatını, kültürünü, bu topraklarda yaşatsın, eskiyi yeniye, hatırayı hayata, Türkiye'yi Rumeli'ye, bir kere daha aşk ile şevk ile bağlasın diye...

DÜNYANIN HER KÖŞESİNDE DALGALANAN SES BAYRAĞIM TÜRKÇEM

Prof. Dr. Abdurrahman Güzel
Yunus Emre Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi
ve Başkent Üniversitesi Öğretim Üyesi

Türkiye'nin, komşularıyla, tarihsel bağı olan ülkelerle ve dünyanın farklı coğrafyalarındaki çeşitli ülkelerle kuracağı kültürel ilişkiler, kendi coğrafyasında ve dünyada önemini daha da arttıracak, Türkiye'yi çok daha önemli bir faktör hâline getirecektir.

Dünyada milletler arasında kültürel alışverişin gerçekleştirilmesinde ve geliştirilmesinde, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının önemi azımsanamayacak düzeydedir. Türkiye'nin de komşularıyla, tarihsel bağı olan ülkelerle ve dünyanın farklı coğrafyalarındaki çeşitli ülkelerle kuracağı kültürel ilişkiler, Türkiye'nin, kendi coğrafyasında ve dünyada önemini daha da arttıracak, Türkiye'yi çok daha önemli bir faktör hâline getirecektir.

İşte bu amaçla 2007 yılında 5653 sayılı Kanun'la kurulan **Yunus Emre Vakfı**; 'Türkiye'nin genel tanıtımı içinde; *Türk kültürünün, Türk dilinin, Türk tarihinin, Türk sanatının* ve her coğrafyadaki *Türk kültür mirasının bütün dünyaya tanıtımı amacını* hedeflemiştir.

Vakıf, ilk olarak kendi bünyesinde **Yunus Emre Enstitüsü**'nün kuruluşunu gerçekleştirmiştir. Bu enstitü, yurt dışında Türk dili, kültürü ve sanatına dair faaliyetler yürütecek, bu alanlarda eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet verecek, Türkiye'nin diğer ülkeler ile kültürel alışverişini artırıp dostluğunu geliştirmek için geniş bir coğrafyada faaliyetlerini yoğunlaştıracaktır.

Böylece Yunus Emre Vakfı, Türkiye'nin, dünyaya açılan önemli kapılarından biri olmuştur. Yunus Emre Enstitüsü; ilk önce **Saraybosna , Tiran, Kahire ve**

26 Mart 2010'da Üsküp'te 'Yunus Emre Türkçe Öğretim Merkezi'lerini açtı. Bunlar ve daha devam edecek olan **'Açılışlar'**, ülkemiz adına başanlı adımlardır.

Bu cümleden olarak Türkçe'nin önemini Türk ve yabancı bilim adamları **'Bilim dili'** olarak her zaman ve her zeminde daima vurgulamışlardır. Nitekim benim de hocam olan Ord. Prof. Dr. **Herbert W. Duda**:

"...Bütün düşünce ve hisleri en mükemmel bir şekilde ifade eden Türkçe, o kadar zengin bir söz varlığına sahiptir ki, herkes bu dile hayranlıkla bakmakta ve onu en mükemmel bir bilim dili olarak kabul etmektedir." derken, **Max Müller** de:

"Türkçenin bir dil bilgisi kitabını okumak, bu dili öğrenmek niyetinde olmayanlar için bile gerçek bir zevktir... Türkçe insan aklının üstün kudretini ürünüdür. Türkçe kadar kolay anlaşılan, insana her okuyuşunda zevk verici pek az dil vardır"

1 "Anadolu Türklerinin **Türkçelerinde** bulunan birçok kelimelerin Türk edebiyat ve yazı dilini zenginleştireceğine inananlardım. Fakat bu tekâmül, Türkiye tarafından büyük bir gayretle yükseltilmesine çalışılan Anadolu halkının maddi ve manevi kültürel seviyesi sayesinde kendiliğinden meydana gelecektir..."

Anadolu Türkleri, mâzî'de ve hâlihazırda siyasi ve kültürel başarılarıyla dünyayı hayrete düşürmüştür. Çünkü bu millet, Atatürk'ün izi üzerinde tekâmül yolunda ilerlemektedir" dediği

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk; hayatının her döneminde **Türk dil'i ve edebiyatı** ile yakından ilgilenmiş, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Çankaya'da haftalık ve aylık olmak üzere edebiyatçılarla ve diğer meslek grupları ile toplantılar yapmış, özellikle edebiyatı toplum yararına yönetmek için direktifler vermiş ve öğretim programlarının da bu yolda düzenlenmesini emretmiştir.

Manastır Askeri İdadisi

"Ses Bayrağımız olan Türkçemiz, Yunus Emre Enstitüsü vasıtasıyla yetmiş iki millete de aynı gözle bakıp, Türk Kültürü ve Türk dilini tanıtmaya ve öğretmeye çalışmaktadır."

İşte bu cümlelerle de ifadesini bulan '**Ses Bayrağımız olan Türkçemiz**', Yunus Emre Enstitüsü vasıtasıyla yetmiş iki millete de aynı gözle bakıp, *Türk Kültürü ve Türk dilini* tanıtmaya ve öğretmeye çalışmaktadır.

Bu merkez, ilk olarak **Saraybosna**'da **Gazi Hüsrev Bey Medresesi**'nin hemen karşısında ve daha sonra da **Tiran**'da açılıverdi. Üçüncü olarak **Kahire**'de açıldı. Böylece Kahire'de açılan **Türk Kültür Merkezi**, her yönüyle bizim Arap dünyası ile buluşmamızı sağlamıştır. Tabii ki, bir yandan 1430'larda **Kaygusuz Abdal**'ın **Mısır'a seferi** ve **Mukattam Tepesi'nde Kasru'l ayn'ın** kurulması, 1517 **Yavuz Sultan Selim'in Mısır'ı fethi**, daha sonra da **Kavalalı Mehmet Ali Paşa Kalesi'nin inşası** ve hâlâ aynı **haşmetini muhafaza etmesi**, **Cumhuriyet dönemimizde de**, **Mehmed Akif'in Safahat'ı** yazdığı o bölge ve vb'leri hakkında tarihi belgeler ve kültürel ortaklıklar bizi son derece ilgilendirmektedir. İşte bu sebeple Yunus Emre Enstitüsü bizim doğuya ve batıya açılan pencereğimiz oluverdi.

Dördüncüsü de **Evlâd-ı Fâtihân**'lardan **Yahya Kemal'in**: "**Anamın ak sütü kadar saf ve temiz olan güzel Türkçem**" diye nitelendirdiği '**Türkçe**'yi bütün dünyaya yeniden tanıtmak üzere **Üsküp'te 26 Mart 2010'da açıldı**. Bu ne kadar güzül bir başarı **Yarabbi**, devamını bizlere nasip eyle.

Tabii ki, **Üsküp** deyince **Yiğit Bey'den**, **Yahya Kemal'den** söz etmeden geçemeyiz. Çünkü **Yahya Kemal'in annesi**, hala **İsa Bey Cami Külliyesi'nde** ebedi istirahatgahında yatmaktadır. Eh oğlu **Yahya Kemal de bu Üsküp için 'Kaybolan Şehir'** adıyla **Üsküb'ü** şöyle tarif etmektedir:

Üsküp ki Yıldırım Beyazıt Han diyândır. Evlâd-ı Fâtihân'a onun yâdigândır.

Firuze kubbelerle bizim şehrimizdi o; Yalnız bizimdi, çehre ve rûhiyle biz'di o.

Üsküp Şar-dağı'nda devâmıydı Bursa'nın Bir lâle bahçesiydi dökülmüş temiz kanın.

Üç şanlı harbin arş'a asılmış silâhları Parlardı yaşlı gözlerle bayram sabahları.

Ben girmeden hayâtı şafaklandırıan çağa, Bir sonbaharda annemi gömdük toprağa.

İsâ Bey'in fetihten açılmış mezarlığı Hulyâma âhiret gibi nakşetti varlığı.

Vaktiyle öz vatanda bizimken, bu gün niçin Üsküp bizim değil? Bunu duydum, için için,

Kalbimde bir hayâli kalıp kaybolan şehir! Ayrılmanın bıraktığı hicrân derindedir.

Çok sürse ayrılık, aradan geçse çok sene, Biz sende olmasak bile, sen bizdesin gene.

İşte **Ses Bayrağım olan Türkçem**, Mart ayı sonun da **Üsküp'te** böyle dalgalandı, bundan sonra daha da diğer ülkelerde dalgalanacaktır. Çünkü **Türkçe; ulu bir çınar olan, büyük Türk Milletinin dilidir'** bunu yaşatmak ve bütün dünyada dalgalandırmak da bu yüce milletin görevidir.

GELENLER, GÖÇENLER, KALANLAR!

Prof. Dr. Musa Duman
İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları
Enstitüsü Müdürü

14. yüzyıl Anadolusunun Yunus Emresi adeta ülke ülke dolaşıyor, gittiği yerlere sevgi götürüyor, iki toplum arasında kardeşlik köprüleri kuruyor.

Makedonya adı Anadolu Türklerinin zihninde ne türlü çağrışımlar yapıyor tam bilemiyorum. Bu, kişinin eğitim durumuna ve kültürel birikimine göre değişiyor olabilir. Ama benim gibi pek çok kişinin bu coğrafyayı hayalinde canlandırdığından ve gönlünün bir köşesini buralara ayırdığından eminim.

Benim Balkan coğrafyasına ilk gelişim. Birçok yerin aksine, Makedonayı hayalimde canlandırdığım şekilde gördüm diyebilirim. İlk defa gördüğüm halde hep daha önce birkaç defa gezip gördüğüm yerleri dolaşıyormuşum gibi geldi bana. Yahya Kemal Üsküp'e, boşuna "Bursanın devamı" dememiş.

Son yıllardaki siyasî gelişmeler, dış gelişler, iki devletin siyasî ilişkileri, kültürel etkinlikler, ilk, orta ve yük-

sek düzeyde eğitim kurumları... Bütün bunlar Balkan coğrafyasını yeniden Anadolu insanının gündemine taşıdı denebilir. Yunus Emre Vakfı'nın Türk Kültür Merkezleri aracılığıyla yaptığı çalışmalar da, Türkiye ile, ilgili ülkelerin kültürel ilişkilerini ete kemiğe büründürüyor, daha görünür ve etkili duruma getiriyor. 14. yüzyıl Anadolusunun Yunus Emresi adeta ülke ülke dolaşıyor, gittiği yerlere sevgi götürüyor, iki toplum arasında kardeşlik köprüleri kuruyor.

Balkanlarla bir şekilde akrabalık bağı olmayanlar veya bu bölgelerden gelmiş kimselerle komşuluk ilişkisi bulunmayanlar, eğitim yoluyla bilgi edinmemiş olanlar için Makedonya ismi çok tanıdık gelebilir. Bağımsız bir devleti karşılayan bu ismi şehirlere bölüp Üsküp, Kalkandelen, Gostivar, Ohri, Manastir diye adları zikredince sanıyo-

Alaca Camii / Kalkandelen

rum durum daha değişik bir hal alıyor. Bu isimler bir şekilde zihnimizde tanıdık bir anlama bürünüyorlar. Hele Üsküp ... Yahya Kemal ismi kadar tanıdık ve bize ait renkler ve izler taşıyor. Kalkandelen, Manastır da öyle... Ve Resne ... Koca bir imparatorluğun yıkılış hikâyesinin başladığı yer.

Balkanların tarihi bizim açımızdan ortak bir öneme sahip, ortak özellikli olaylarla hatırlıyoruz bu coğrafyayı.

İlk fetih yılları, iskanlar, gönüllü gönülsüz gelişler ...

Geçen yüzyılın başları, Balkan Savaşı, ardından I. Dünya savaşı yılları, zorunlu göçler, çileli ve acıklı yolculuklar, yokluklar içinde çaresizlikler ...

Sonra, orada kalışlar, göç edememeler, hasretli yıllar.

Balkanlar coğrafyası bizim için böyle üç farklı duyguyu yaşatan hikâyelerle dolu.

Önce Anadoludan gelenlerin hikâyesi ...

Sonra Anadolu'ya göçenlerin hikâyesi ...

Ve kalanların hikâyesi ...

Bu hikâyeler hüznün veriyor insana.

Bu coğrafyanın çocuklarından Necati Cumalı, Balkan Savaşı yıllarında gençliğini bu coğrafyada geçirmiş, göçenlerin ve kalanların hikâyelerini birlikte yaşamış bir isim. Kâbuslu geçen gecenin arkasından yine karanlık bir sabaha uyanır gibi vatansız ve hürriyetsiz bir hayata mahkum olmak, ünlü sanatçıya şu cümleleri yazdırmış:

“Bir yere vatanım diyebilmek için ora-

da doğup büyümenin yetmediğini pahalı öğrenmiş bir kuşağın çocuklarıydık biz. Balkan Savaşı çıktığı yıl on dokuzundaydım. Üstünde doğduğumuz, çocukluğumuzun geçtiği, vatan bildiğimiz topraklar el değiştirmişti. Bizleri de kendiliğinden uyruk değiştirmiş sayıyorlardı. Gerçekte saçma bir durumdu bu. Uyduruk, temelsiz bir işti. Biz yine bizdik. Kaşımız gözümüz boyumuz posumuz dinimiz dilimizle eskiden neyse yine oyduk. Ama üstünde yaşadığımız topraklarda alınıp veriliyor, ev sahibi iken yabancı tutuluyorduk. Dengesiz bir yanı olduğu açıktı bu oyunun...”¹

O zamanlar bu oyunu oynayan ve oynatanların bugün insanlığa söylecekleri bir sözü olmamalı. Ne yazık ki insanlık günümüzde de oyun içinde oyunlar oynandığına şahit olmaya devam ediyor.

¹ Necati Cumalı, “Evimiz”, *Makedonya 1900*, sh. 190.

Mustafa Paşa Camii / Üsküp

Bu coğrafyayı adım adım gezmek, görmek, tanımak, hikâyelerden çok şey öğrenmek ... Bunları istiyor muyum, emin değilim. Gördükçe, öğrendikçe hüznü artıyor insanın.

Buraları, öğrenmeden gezip dolaşmak, olağan üstü bir keyif verebilir. Gezmek ve görmek arzusunu yerine getirmek isteyenler için bu coğrafyanın çok etkileyici tabii güzellikleri var. Bir taraftan tarihî dokusuyla, bir taraftan esrarlı manzarasıyla insanı sarıp sarmalıyor adeta. Dağlar, ovalar, göl ve nehir ... Hepsi iç içe. Zahirî yapısıyla gözle böyle görünüyor Makedonya. Ama gözlerinizi içinize çevirip geçmişin Üsküp'ünü, Kalkandelen'ini, Gostivar'ını, Ohri'sini, Manastır'ını zihninizde canlandırdığınızda, başka bir dünyaya gömülüyorsunuz. Üsküp'teki camiler, hamamlar, çarşılar; Ohri'deki Halveti dergahı, Kalkandelen'deki Bektaşî tekkesi ve Ala Cami, Manastır'daki "Mekteb-i lî'dâdî-i Askerî" binası aydınlık bir mazinin ısrarlı bekçileri gibiler. İhtişamlı maîziyi günümüze taşımışlar, taşıyabilmişler, geleceğe taşıyabileceklerinin umudunu da canlı tutmaya çalışıyorlar. Manastır'ın Bitola, Kalkandelen'in Tetovo olması bu umudu öldürebilmiş değil. Müslüman köylerindeki cami minareleri, buralarda, Anadolu'nun herhangi bir köyündeki minarenden artık çok daha öte bir anlam taşıyor. Ala Cami'nin avlusunda koltuklarına Kitaplarını sıkıştırıp bekleyen ve bizim geldiğimiz yeri öğrenince gözleri pırıl pırıl olan Kader'ler bu ışığı sonsuza taşıyacak umudu aşıyorlar.

Evet, bu coğrafyayı bir zamanlar Müslüman yurdu yapıp gönüllü Türkiye ile birlikte atanlar, şu anda bizim gövdemizin bir parçası olduklarını dilleriyle, konuşmalarıyla da gösteriyorlar.

Aşağı yukarı şöyle bir konuşma bize kimleri hatırlatacak bakalım:

"Ben demij burada bu insanlarla yapamayacam. Kalkmij dünmij geri.

Gelmij bir başga Başa. Başa Üsgüb'e başalık yapacak. Neyise, dünelim gene Acı Yaşar Beg'e, Acı Yaşar Bek, üli kalî."²

Makedonya bölgesi de dil özellikleri bakımından genel olarak Balkanlar Türkçesinin, Trakya Türkçesi ağız-

larının genel özelliklerini taşır. Balkan coğrafyasında konuşulan Türk ağızlarının Karadeniz ağızlarına dayandığı, şimdiki ağızların Slav dillerinin etkisiyle oluştuğu ve farklı bir ağız özelliği kazandığı bilinir. Buralarda konuşulan yerli ağızları, diğer Anadolu ağızlarından ayıran bazı karakteristik özellikleri pek çok kişi hemen hatırlayacaktır. Bunların örneklerini Trakya ağızlarında ve bura kökenli kimselerin konuşmalarında görürüz. Hatta Roman vatandaşlarımız genel olarak bu ağız konuşurlar. Bir televizyon kanalında gösterilen *Elveda Rumeli* adlı diziyile, sanıyorum pek çok kimse, bu konuşma şeklinin genel olarak Balkan Türk ağızlarına ait olduğunu fark etti. Bazı televizyon kanallarında gösterilen başka yayınlarda da Balkan ağızlarını aksettiren konuşmalara çokça şahit oluyoruz.

Balkan Türk ağızlarının temel karakteristik özelliklerini şu üç başlık altında toplamak mümkün:

1. Türkiye Türkçesindeki geniş yuvarlak ünlüler (o ve ö), pek çok kelimede darlaşıp u ve ü şeklini alır:

gütü "kötü", güz "göz", uda "oda", çucık "çocuk", söyle- "söyle-", ül- "öl-", bugaz "boğaz", dükül- "dökülmek", düğ- "döğmek", gür- "görmek", güriş- "görüşmek", gürgülü "görgülü", kuca "koca", küpek "köpek" gibi.

Buna karşılık bazı kelimelerde tersine bir durum söz konusudur: büyük, bogday vs.

2. Kelime sonlarındaki ç ve ş ünsüzleri genellikle tonlulara j olur:

hoj, üj, hij, bej, gitmij, yavaj gibi.

3. Daha çok kelime başında olmak üzere h ünsüzü genellikle düşürülür:

acı "hacı", er "her", epimiz "hepimiz", angi "hangi", afız "hafız", ayret "hayret", oca "hoca", ükümet "hükümet", indi "hindi", astane "hastane", ayvanat "hayvanat" gibi.

Yazı ve standart konuşma dilimizde temel fonetik özelliklerden olan ünlü ve ünsüz uyumları, pek çok Anadolu ağızında olduğu gibi Balkan Türk ağızlarında da düzensizdir, pek çok kelime ve ekte uyuma aykırı kullanım söz konusudur:

citmişdik "gitmiştik", okimalıydık "oku-

malıydık", sülermişiniz "söylermişsiniz", yiyeymişlâ "yiyeymişler", yıkamışsak "yıkamışsak", geçiylen "keçi ile"

Neredeyse, standart dilde kullanılan bir kelimenin seslerini gelişi güzel dağıtıp kullanırsanız, kelimeyi bu ağız ile seslendirmiş olursunuz.

Şaka bir tarafa, bu türlü karakteristik kullanımların dışında genel olarak diğer Anadolu ağızlarında görülen çeşitlilik bu bölge konuşmalarında da görülür. Ancak yazı dili yine Osmanlı aydınının ilim ve kültürel ortamlarının dili olan Türkçedir. Osmanlı zamanından beri ağız hangi ağız bölgesinde olursa olsun yazı dili olarak İstanbul Türkçesini esas alan üst dil ile eserler yazılması değişmez bir kural gibidir.

Bunun gibi, atasözleri ve deyimler de bazı mahallî özellikler dışında doğal olarak Türkiye atasözleri ve deyimleri ile hemen hemen aynıdır:

"Gençlin kıymeti iitiyarlıkta bilinir", "Güzden uzak, günlünden da uzak", "Vüjut kojar, günlü kojamaz", "Yanlış esap Bagdat'tan döner", "Yapma kimseye fenalık Allah'tan bulasın iyilik", "Zor kapıdan girirse, şeriat bайдan çıkar", "Bilsa insan haçın ülecek, gendi yapar mezarnı", "Alla bildikten sora bilsın ep dünya", "Cünülden çıkmak", "Elne düşmek"³ vs.

Kıbrıslı şair Süleyman Uluçamgil, vaktiyle Kıbrıs ile Türkiye arasındaki farkı şöyle ifade etmişti:

...

Ne çıkar aramızda Akdeniz varsa

Ne fark var aramızda

Hep aynı sınırlarda sıvanmışız

Kimimiz "ölürken" diyoruz

Kimimiz "ölürkana".

Makedonya elbette bir Kıbrıs değil, siyasî ve sosyal yapısıyla farklılıklar var. Bu farklılıklar bir yana, gözünü ve kulağını Türkiye'ye dikmiş bu coğrafyanın insanıyla Anadolu arasındaki fark da öyle bir şey:

Kimimiz "börek" diyoruz, kimimiz "bürek"

2 "Ben demiş, burada bu insanlarla yapamayacağım. Kalkmış, dönmüş geri. Gelmiş bir başka paşa. Paşa Üsküp'e paşalık yapacak. Neyse, dönelim gene Hacı Yaşar Beye, Hacı Yaşar Bey, ölüyor, kalıyor." Mehmet Karabaki, *Üsküp Ağzı*, I. Ü. Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yayımlanmamış Mezuniyet Tezi, 1981.

3 Hamdi Hasan, *Makedonya ve Kosova Türklerinin Kullanılan Atasözleri ve Deyimleri*, TDK Yayınları, Ankara 1997.

YUNUS ÜSKÜP'TE

Prof. Dr. Naci BOSTANCI
Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı

26 Mart Cuma akşamı bir grup bürokrat, gazeteci, sivil toplum kuruluşları temsilcileri ve akademisyenle birlikte Üsküp'te Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'nin açılış törenindeydik. Merkez daha önce Bosna, Kahire, Tiran'da şubelerini açmış. Amaç, dost ülkelerle Türkiye arasındaki güçlü köprülerden birisi olmak.

Küreselleşen dünyada paylaşılan sadece mal ve hizmetler değil. İşin içinde kültür, diller, hayat tarzları, sanat ve estetik de var. Bunların arkasında ekonomide olduğu gibi güçlü destek kaynakları yok. İşin insani yanı yeni örgütlenmelere hayat veriyor. Daha çok inisiyatif alanlar sivil toplum kuruluşları. Dünya birbirine yaklaşıırken kültürel temaslarda başı çekmenin ne kadar önemli olduğunu bilen çevreler sivil ve gönüllü kuruluşlar eliyle girişimlerde bulunuyorlar. Nitekim yıllar önce Türkiye'den gönüllü işadamları gelerek Yahya Kemal kolejlerini açmışlar. Yetiştirdikleri gençler dünyayı kucaklayarak Makedonya'nın geleceğini kuracaklar. Yunus Emre Türk Kültür Merkezi ise, hatıraların izinden herkese anlamlı gelecek tahayyüller çıkartılabilir mi, sorusuna cevap arayan bir kuruluş. Modernite, bir tas çorbaya kaşık sallamanın değerini bile, sonraki yıllarda dört bir yana savrulmuş insan kardeşlerine en çarpıcı şekilde gösteren bir sü-

reç. Asırlar boyunca aynı iklimi solumuş, komşu olmuş, birbirlerine hakkı emeği geçmiş insanların ileriye giderken dönüp bunlara bir kez daha bakması, gelecek için yeni imkânlar araması çok doğal.

Üsküp'te akşamüzeri beş katlı diklemesine yükselen bir apartmanın önünde Türkiye ve Makedonya dışişleri bakanlarının katılımıyla merkezin açılış töreni yapılırken "anlam"a dair işaretler neler olabilir, diye çevreme bakıyorum. Arka taraflardan bir apartmanın ikinci katında bir aile yarı açık perdelerden nelerin olup bittiğini seyrediyor. Liseden çıkmış gençler de orada. Sırtlarında dünyanın tüm merkezî mekânlarında dolaşan gençlerde de görülen tişörtler, neşeli bir şekilde hem şakalaşıyorlar hem de merkezin önünde dağıtılan meyve sularından içiyorlar. Diller farklı ama jestler de mi benzeşiyor acaba? Makedonya'nın etnik ve dinî renkliliğine uygun bir kalabalık merkezin önünde kaynaşiyor.

Makedon dilinden konuşmalara Türkçe, Arnavutça sözler karışıyor. İnşallah, selamün aleyküm, gibi kelimeler adeta ilişkilerin bağlayıcı sembolleri. Dört kişilik bir saz heyeti tüm farklılıkları kucaklayan Balkan ezgilerini icra ediyor. Bu coğrafyanın acısı sevinci, ümidi sinmiş bildik şarkılar bunlar. Müziğe nüfuz etmek için biraz Balkanları bilmek, yollarında dolaşmak, dağlarına çıkmak, dar vadilerinden geçmek gerekir. Uzaklarda Balkanlara ilişkin romanlar okumak, hikâyeler dinlemek, tarih kitaplarının o nesnel dillerinin kabuğunu sıyrıp altındaki insanları, eti, kemiği, kaniyla hayal etmek bir fikir veriyor ancak hayatın yerine geçmiyor.

Açılış için kalabalık bir heyet olarak buradayız. Herkes birbirini uzaktan ya da yakından, tanıyor. Ama bu tanışıklıklara şimdi bir de Üsküp eklenecek, Balkanlar katılacak, iki günlük beraberliğin sözleri, resimleri, hatıraları, belki biraz da suskunlukları eklenecek.

YÜZ YILDAN UZUN BİR ZAMANI AŞMAK

Üsküp, daha girişten kendisini gösterdiği gibi Vardar nehrinin iki yanına kurulmuş. Eski Üsküp'te Müslümanlar, yenisinde ise Hristiyanlar çoğunlukta. Arada Vardar, arada Osmanlı'nın yaptırdığı taş köprü. Malum, sınırlar ayırır ya da bağlar. Burada yakınlaşmanın, aynı kaderi paylaşmanın çizgisi. Balkanların yaşadığı uzun ve acılı tecrübe, kimliklerin, inançların kendi içlerine kapanma dönemleri etkilerini hâlâ sürdürüyor. İnsanların rahat olabilmesi için onlara güven gerek. Sabah her zamanki dünyaya uyanacaklarını, aniden her şeyin değişmeyeceğini bilseler, kimlikler bu içe kapanma eğilimlerinden önemli ölçüde kurtulacaklar. Dünya herkese, bütün kimliklere ve inançlara yetecek kadar büyük. Birlikte ekmeği çoğaltmak mümkünken tüm çabayı ekmeği paylaşma kavgasına vermek tuhaf. İnsanı garipleştiren hallerin ise elbette bir mantığı var: Akliselime izin vermeyen ortam.

Üsküp, heyet olarak yaptığımız gibi, kaleye çıkıp şehre baktığınızda sizi camileriyle karşılıyor. Yahya Kemal Üsküp için Şar Dağı'na yaslanmış, Bursa'nın devamı, ifadesini kullanır. Eğer iki şehri de gördüyseniz bunun ne kadar doğru olduğunu takdir edersiniz. İkinci ezanları okunmaya başladığında herhangi bir Anadolu şehri, görüntüsü pekiyor. İlk defa yurt dışına çıkıp Arabistan'a giden biraz naif bir vatandaşımız, dillerini hiç anlamadım, ama her yerde ezanı Türkçe okuyorlar, demiş ya, bizde de uyanan duygu farklı değil. Şar dağının en tepe noktasına ise kocaman bir haç dikmişler. Gece ışıklar içinde parlarken Hristiyanlığa ilişkin nice çağırışımı harekete geçirdiği muhakkak. Fakat farklı inançtan insanların bir arada yaşadığı yerleşim yerlerinde sembollerin o farklı konuşan dillerine dikkat etmek önemlidir. Müslümanların haça bakarak şöyle söyledikleri ifade ediliyor: "Elbette haça saygımız var, diledikleri yere koyabilirler, ancak daha yükseğe dikmek için bir çaba

söz konusuysa bu manasız. Çünkü hiçbir yükseklik gökyüzündeki hilalle yarışamaz.”

Makedonya’da demokratik ve özgürlükçü bir siyasi yapı var. Dünya ile bütünleşmek istiyorlar. Komşularıyla iyi ilişkilere büyük değer veriyorlar. Şüphesiz bu konudaki en büyük avantajları ülkelerindeki nüfusun o renkli kompozisyonu. Yeni kurulan her devletin karşısına çıkan naif ulusçuluk ile evrensel insani ve demokratik değerler arasında kalma hali burada da mevcut. Nüfuslarını homojen kılmak değil renkliliği içinde bütünleştirecek o ince yolu takip etmede Makedon yöneticilere kolaylıklar dilemek isterim. Bunun ne kadar hayati bir politika olduğunu

bütün dünyaya gösterecek örnek ülkelerden birisi Makedonya. O bakımdan her adımları başka ülkelerin yoğun ilgisiyle karşılanıyor.

Ertesi gün otobüsle Makedonya’yı dolaşıyoruz. Yol boyu merkezlerinde camilerin bulunduğu köyleri geçiyoruz. İlk durağımız, ikinci büyük şehir olduğu söylenen Kalkandelen. Müslümanların ağırlıklı olduğu bir yer burası. Köprüden camiye Osmanlı eserleri her yerde. Yol kenarında börek satan seyyar satıcıya yaklaşıyorum. Ortak dil: Selamün aleyküm. Sonrasında tam olmasa da birbirimizi anladığımız Türkçe bir konuşmayı sürdürüyoruz. Türkiye sözünün yüzünde açtığı o kocaman gülümsemeyi aklımda

tutuyorum. Arkadaki dağlar Maya dağları. Hemen o türkü geliyor aklıma: Maya dağdan kalkan kazlar. Maya dağın sahipleri gagalarında bu türkü belli ki çok uzaklara gitmişler. Ohri, aynı isimli gölün kıyısında bir sayfiye şehri. Sakin, dingin. Göl deniz gibi uzanıyor. Şiirle uğraşanlar bu şehri Struga şiir akşamlarından bilirler.

Ohri’den dağları aşip Yunanistan’a yakın Manastır’a gidiyoruz. Hepimizin aklında Manastır Askeri İdadisi. Atatürk’ün okuduğu okul. Bir de o Manastır türküsü: “Manastır’ın ortasında bir havuz.” Eğer o havuzsa askerî okulun hemen karşısında. Okul ise küçük değişikliklerle muhafaza edilmiş. Her yerde Atatürk’ün resimleri, elbiseleri, hatıraları.

Üsküp Kalesi

Manastır'ın dağlara bakan gözleri o askerî okul öğrencisine neler söyledi, kulağına dağlardan esen rüzgâr neler fısıldadı, çöken bir imparatorluğun acısı, kurtuluşa giden yolun filizleri zihninde nasıl yer etti? Kapıdan şehre bakarken yüzyılı aşkın bir zamanı aşip eski bakışlarla buluşmak mümkün mü?

Üsküp'ten dönerken anlıyorum ki, Balkanlar, oraya hiç gitmemiş insanların bile akıllarında kalplerinde var olan, yaşayan, hâlâ soluk alan bir coğrafya. Kimliğimizin bir yanı. Ocakta belki biraz küllerin altında kalmış olan ateş harlanmak için tüm Balkan halklarının nefesini bekliyor. Benim gördüğüm o nefes insanların ciğerlerinde yüreklerinde var. Yahya Kemal Koleji'ni, Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'ni açan, iş için, kültür, sanat için giden insanların ayak izlerini takip etmek lazım.

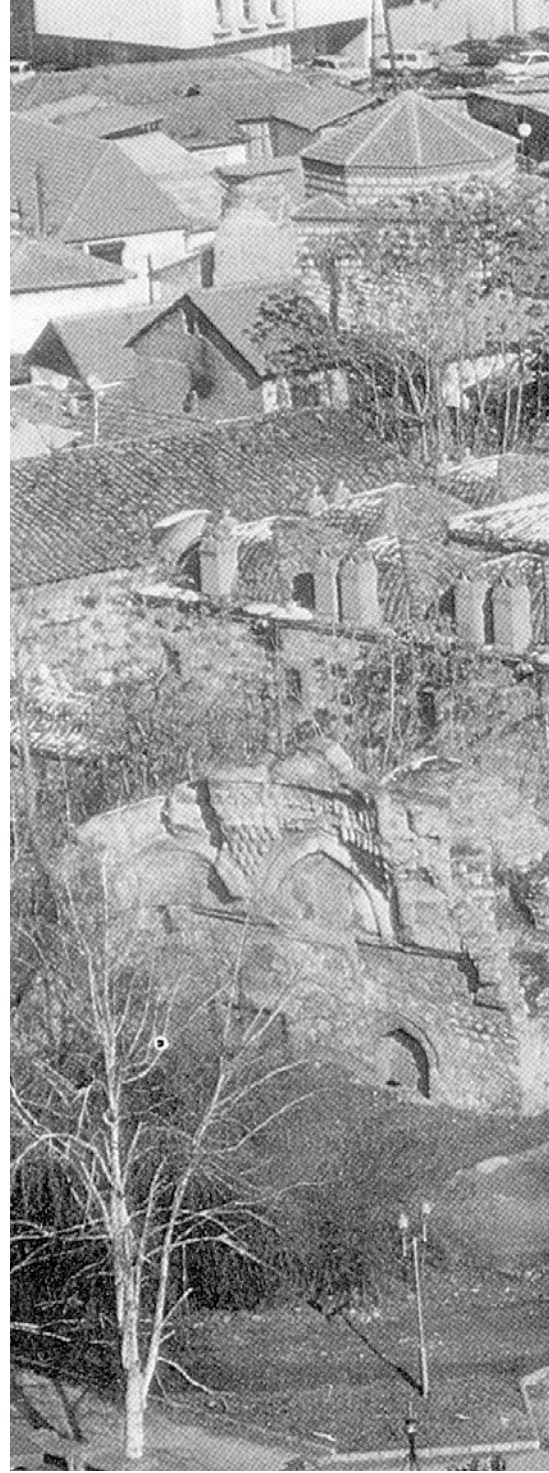

KURŞUNLU HAN

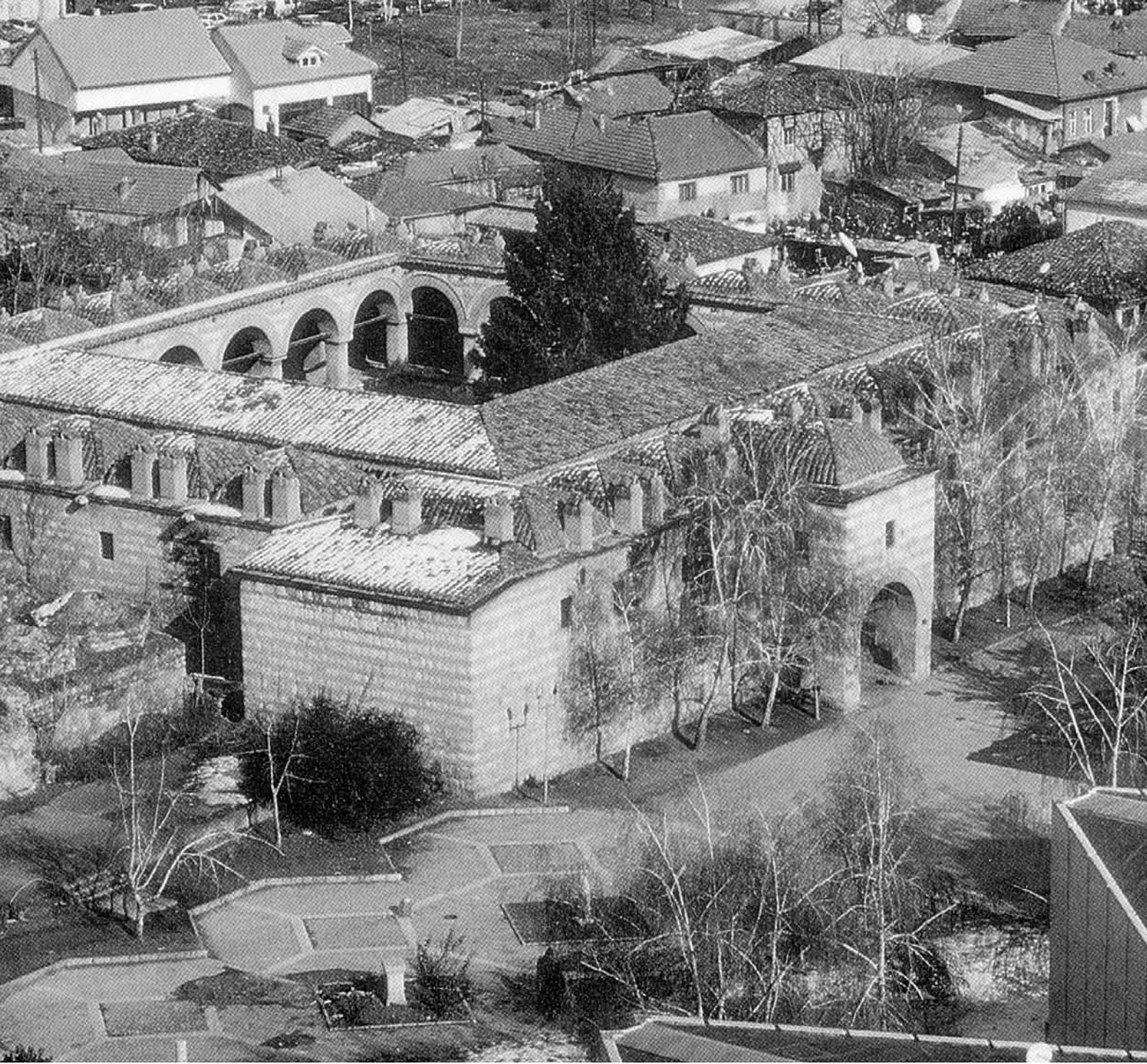

Doç. Dr. M. Zeki İBRAHİMGİL
Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi

Makedonya hükümetinin aldığı bir kararla Yunus Emre Enstitüsü'ne tahsis edilecek olan Kurşunlu Han, kültür ve sanat faaliyetlerinin de merkezi olacaktır.

16. yüzyıl ortalarında Mevlana Muslihuddin bin Abdu'l-gâni tarafından inşa ettirilen ve 1963 yılında Üsküp'te meydana gelen depremde büyük hasar gören Kurşunlu Han, Üsküp Anıtlar Kurulu tarafından başarılı bir restorasyon geçirerek onarılmıştır. Han, Üsküp, Yeni Pazar, Trepça ve Mitroviça gibi Rumeli'nin birçok yerinde hayratı bulunan Mevlana Muslihuddin tarafından kurulan büyük bir vakfın malı arasında sayılmaktadır. İnşasından hemen sonra hanın giriş kapısı üzerine yerleştirilmiş olması gereken ve bu konuda birtakım bilgiler içeren kitabesi, günümüze ulaşabilmiş

değildir; fakat 1549-1550 yıllarında inşa edildiği sanılan Kurşunlu Han'ın kurucusu Muslihuddin bin Abdül Gani'ye ait tescil edilmiş vakıfname korunmuş, bu belgede hanın sınırları tam olarak belirlenmiştir.

Günümüz Üsküp'ünün şehir merkezinde yer alan Han, ahır ve yolcu kısmı olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. İki katlı olan han kısmı, kare şeklinde tasarlanmıştır. Yapının ortasındaki avlunun dört tarafı ise revaklarla çevrilidir ve revaklar, yuvarlak kemerli ayaklara oturmaktadır. Hanın ikinci kat revakları da aynı düzendedir. Revakların arkasında alt ve üst katlarda çapraz tonoz örtülü odalar bulunmaktadır.

Kurşunlu Han'ın girişi güney cephesindedir. Üst kata çıkış merdivenleri, girişin ve ahır kısmına geçiş kapısının iki yanında yer almaktadır. Yapıda alt katta 28, üst katta ise 30 oda bulunmaktadır.

Üsküp soğuk bir iklim kuşağında bulunduğundan dolayı, odalara baca ve ocak yerleştirilmiştir. Hanın kuzeyindeki ahır kısmı ile hani bağlayan kapı, hanın kuzey duvarındadır. Ahır kısmı, uzun kolu kuzeyde, kısa kolu doğuda olmak üzere 'L' şeklindedir. Bu yapı, hayvanların korunduğu bölüm ile bu bölümü ana bölüme bağlayan çapraz tonoz örtülü beş odadan müteşekkildir. Ahırın orta kısmı ise açık avludur. Hayvanların

bağlandığı kısım, ortadaki kare ayaklara oturan çapraz tonozlarla örtülüdür. Kurşunlu Han'da malzeme olarak, duvarlarda taş ve tuğladan oluşan almalı duvar, kemer ve üst örtülerde ise tuğla kullanılmıştır.

Han, belli zamanlarda Romalılara ve Antik dönemlere ait heykellerin sergilendiği Üsküp Şehir Müzesi olarak kullanılmıştır. Ahır kısmı ise Osmanlı döneminden kalma ve bugün yok olmuş durumda olan Burmalı Camii inşa kitabesi v.b. kitabelerin, mezar taşlarının ve kırık, kısmen de sağlam heykellerin saklandığı depo olarak kullanılmaktadır.

MODERN TÜRK EDEBİYATI VE KADIN

Prof. Dr. Ramazan Kaplan
Bartın Üniversitesi Rektörü

Edebiyatın temel malzemesi insandır. İnsansız bir edebiyatın varlığından söz edilemez. Edebiyatta konu edilen her olgu, gücü ve varlığını insana borçludur.

Altı yüzyıl edebî zevk ve kültürümüzü beslemiş olan Divan edebiyatı, özellikle şiirde, kendine özgü bir duyarlık ve söylemle, kendi dünyasını karakterize eden bir insan tipi ortaya çıkarmıştır. Bütün dünya edebiyatlarında olduğu gibi, Divan edebiyatında da “kadın”, şiirin vazgeçilmez bir ögesidir. Aşk, ölüm, varlık ve hayat bağlamında dile getirilen her olgu kadın merkez alınarak anlatılır.

Edebiyat, bir mecazlar sanatıdır. Sanatın varlık nedeni olan değiştirip dönüştürme ve başkalaştırma, edebiyat için de geçerlidir. Dahası, bu çerçevenin dışına düşmüş bir edebiyatın “edebî”liğinden söz etmek genellikle söz konusu değildir.

Bu durum, yani varlığı, dış gerçekliği-

nin arkasındaki anlamı ile algılama ve ifade etme, Divan şiirinde en üst sınıra varmıştır. Bu özelliği ile Divan şiiri, yalnızca Türk edebiyatında değil, Dünya edebiyatında da son derece özgün bir konuma sahiptir.

Divan şiirinin soyut bir söyleme dayanan ifade tarzı; hayat karşısında gerçekliği tartışılabilir bir kadın görüntüsü ve güzelliğinin doğmasına yol açmıştır. İdealleştirilmiş bu niteliğine rağmen Divan şiirinin kadın ve sevgili tipi, Divan şiirinin en zengin kaynağı olmuştur.

İnsanın, edebiyat ve sanat eserlerinde yeni bir duyuş, düşünüş ve ifade edişle yer alışı, kültürel bir olgudur. Türk edebiyatında da yeni bir insan tipi, Tanzimat hareketinin ürünüdür. Toplumsal yapı ve kurumlarını Batılı anlayışa göre biçimlendirmeyi amaçlamış bir Batılılaşma yönelimi olan Tanzimat hareketi, sosyal hayat ve kurumlarla birlikte, edebiyatı da etkilemiş ve Türk edebiyatı Batılı değerler etrafında yeni bir kimlik kazanmaya başlamıştır.

Tanzimat edebiyatının doğuş ve gelişme sürecinde, başta şiir olmak üzere, roman, hikâye ve tiyatro eserlerinde yeni bir kadın figürü görülmeye başlamıştır. Şiirde, yine bir ilham kaynağı olarak yer almaya devam etmiş bile olsa, artık yeni Türk şiirinin kadını, Divan şiirindeki kadın ve sevgili tipiyle büyük ölçüde bağlarını koparmıştır. Divan şiirindeki “muhayyel” kadının yerini, gerçekliği çok daha kuvvetli bir kadın tasavvuru almıştır.

Gerçek hayatla bağlarından kaynaklanan bir özellik olarak roman ve hikâye, Tanzimat’tan itibaren kadın sorunlarının aynası olmuştur. Edebiyatla toplumsal fayda arasında çok büyük ilişkiler kurmaya çalışan Tanzimat yazarları, kadının toplumsal yapı içindeki pek çok sorununu roman ve hikâyeye taşımışlardır.

Yalnız başına Ahmet Mithat, kadının roman ve hikâyede konu edilişi bakımından öncü ve tipik bir örnektir. “Erkeklerle kadın arasındaki eşitsizliğin ortadan kaldırılması, kadınların da erkekler gibi okumaları ve serbest bir şekilde çalışarak erkeklerle eşit yaşama haklarına sahip olmaları, erkeklerle kadının kendi iradeleriyle evlenebilmeleri ve bu çerçevede eski evlenme usullerinin eleştirisi, düşmüş kadınların topluma yeniden kazandırılmaları”¹ gibi daha birçok husus Ahmet Mithat’ın roman ve hikâyelerinde sık tekrarlanan konulardır. Günümüzde de bu sorunların elbette düşük yoğunluklu olmak üzere hâlâ devam ettiğini dikkate alırsak, Ahmet Mithat’ın, kadın hakları ve eğitimi konusundaki öncü rolünün önemi çok daha iyi takdir edilir.

Sergüzeşt (1888) romanında kölelik temasına, cariyelerin hayatlarından yola çıkarak işaret edişle Nâbizâde Nâzım da, Ahmet Mithat’la birlikte önemle anılması gereken bir başka Tanzimat yazarıdır.

Tanzimat dönemi yazarlarının faydacı yaklaşımı doğrultusunda, roman ve hikâyede kendine çok özel bir yer bulan kadın algısı, Servet-i Fünun edebiyatı ile bir kırılmaya uğradı. Türk edebiyatında roman ve hikâyenin batılı anlamdaki öncüsü Halit Ziya’nın roman ve hikâyelerinde, kadının toplumsal yapıdan kaynaklanan sorunlarının yerini daha yapay yaşama biçimleri aldı. Elbette anlatılanlar ve anlatma biçimleri, Halit Ziya’nın romancılık gücünün bir göstergesi idi. Ancak, kadın sorunlarına Ahmet Mithat’la başlayan ilgi ve dikkat, Halit Ziya’da ortadan kalkmıştı.

Türk romancılığın en verimli evrelerinden biri olan ve aynı zaman-

¹ Kenan Akyüz, *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri*, 4. baskı, Ankara 1982, s.54.

da Cumhuriyet dönemi roman ve hikâyeciliğinin de temellerinin atıldığı Millî Edebiyat dönemi (1911-1923), kadının pek çok sorunuyla birlikte, entelektüel kimliği ile de ele alındığı bir dönem oldu. Artık teknik anlamda da belirli bir olgunluğa erişmiş olan Millî Edebiyat dönemi roman ve hikâyesinde, Anadolu coğrafyasının çok farklı kesimlerinden kadınlar konu edilmeye başlandı. Refik Hâlit, Ömer Seyfettin, Hâlide Edip, Ahmet Hikmet, Yakup Kadri, Reşat Nuri gibi yazarların roman ve hikâyelerinde kadınlar, psikolojik dünyaları ihmal edilmeksizin, sosyal hayatın karmaşasından doğan sorunları ile anlatıldı.

1923'te Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşu, köklü toplumsal değişmelere yol açmış ve yeni bir zihniyet dönüşümü yaşanmaya başlamıştı. Türk edebiyatının hiçbir dönemi, Cumhuriyet dönemi edebiyatı kadar, farklı edebî türlerde çok zengin konuların yeni tekniklerle işlendiği bir edebî dönem olmamıştır. Cinsel obje olarak algılanış ve ifade edilışinden tutunuz; işçi, köylü, öğretmen, anne, sevgili, ev kadını, yüksek bürokrat ve daha birçok kadın tipi ve sorunları Cumhuriyet dönemi edebiyat eserlerinde sayısız denecek ölçülerde işlenmiştir. Türk şiir geleneğinde, daha çok nahif, ince duyuş ve düşünüşlerin örneği olarak anlatılan kadın; Cumhuriyet sonrası Türk şiirinde, sınırların zorlandığı bir çerçevede anlatılmaya başlanmıştır. Bunun sonucu olarak, sorunları ve kimlikleriyle okurda acıma ve merhamet duyguları uyandıran kadın tiplerinin yanında, yer yer sürrealist bir yaklaşımla biçimlenmiş kadın kimliğinin sorgulanması sonucunu doğuran tipler de görülmeye başlamıştır. Bu kadının tiplerinin ortaya çıkışındaki faktörlerden biri de, ideolojik yaklaşımlardır.

Köy roman ve hikâyeciliği, roman ve hikâyede ideolojik tutumların en keskin yaşandığı bir edebî hareket olmuş, “ezilen kadın tipi”, köy roman ve hikâyelerinin birçoğunda ele alınmıştır. Öteki roman kişileri gibi, kadınlar da, köy roman ve hikâyelerinde, kategorize edilerek ve “köy ağı”sı kimliğinde belirginleşen egemen güçlerin bir sömürü aracı olarak anlatılmıştır.

Edebiyat kuramı bakımından, yazar anlattıklarını elbette kanıtlamak durumunda değildir. Ancak, roman gibi “inandırıcılık” ve “gerçeğe uygunluk”a büyük ihtiyaç gösteren edebiyat türle-

rinde, roman kişilerinin kendi gerçeklikleri ile uyumlu olmaları da edebî bir zorunluluktur.

Bununla birlikte, Türk roman ve hikâyesi, Türkiye'nin modernleşme sürecinde kadının serüvenini merak edenler için son derece zengin malzeme ile doludur. Edebiyat eserlerini dikkatli bir ayıklama ve değerlendirme sonucunda; kadının sosyal, kültürel ve hukukî haklarına dair politik, psikolojik ve sosyolojik bakış açıları oluşturmak mümkündür. Edebiyat, olumsuzlukları dile getirerek, yaşanılabilir bir dünyanın kurulmasında öncü bir rol oynamanın başka bir adıdır.

Türkiye'deki kadın nüfusun işgücüne katılması ve istihdamında cinsiyete dayalı sorunların hâlâ ortadan kaldıramadığı bir gerçektir. Ancak bu tek sebep de değildir. Avrupa Birliğine

katılma hedefindeki Türkiye, Avrupa Birliği ülkelerine göre kadın istihdam oranının en düşük olduğu ülke durumundadır. Bunu ortadan kaldırmanın yolu eğitim seviyesinin yükseltilmesidir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) verilerine göre, “yüksek öğrenim görmüş kadınların istihdam oranı % 60,7 erkeklerin % 77,5 iken; işgücüne katılma oranları kadınlarda % 69,8 erkeklerde % 84,1'dir.

Son yıllarda sıkça kullanılan ve birçokumuza biraz da sevimli gelen “pozitif ayrımcılık” söylemi, gerçekte, kadını ikincil bir konumda görmeyi bir başka ifadesidir. Bunun yerine yeteneği, aklı ve bilgiyi kullanmayı önceleyen “fırsat eşitliği” söylemini öne çıkarmak ve uygulamada ciddi takipçisi olmak daha tutarlı ve akılcı bir yol olarak görülmektedir.

ÜSKÜP YUNUS EMRE TÜRK KÜLTÜR MERKEZİ AÇILDI...

HÜRRİYET - 05 Nisan 2010

Sefa KAPLAN

İspanyolların Cervantes Enstitüsü, Almanların Goethe Enstitüsü, İngilizlerin British Council'i varsa Türklerin de artık Yunus Emre Kültür Merkezleri var.

Amaç, tıpkı diğerlerinde olduğu gibi kendi dilini ve kültürünü yaymak. Ancak, gizli bir emperyal vizyon söz konusu değil. Zaten, "Bir kez gönül yıktın ise - Bu kıldığın namaz değil" diyen Yunus Emre ismine yakışan da budur herhalde. Geçtiğimiz hafta Yunus Emre Kültür Merkezi'nin dördüncüsünün açılışı için Üsküp'teydik.

YAHYA Kemal'in doğduğu yere ilişkin olarak söylediği, "Üsküp ki Şar Dağı'nda devamıydı Bursa'nın" mısraını tekrarlayarak indik Üsküp Havaalanı'na. Modern Türk şiirinin en önemli isminin bu topraklarda doğmasının bir özge hikmeti olmalıydı. Bu toprakların Yahya Kemal'e yıllarca sürececek ilhamını veren önemli bir tarafı olmalıydı.

Nitekim, Dışişleri Bakanı Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu ve Makedonya Kültür Bakanı Elizabeta Kančeska Mileska'nın katılımıyla gerçekleştirilen Üsküp Yunus Emre Kültür Merkezi'nin açılış törenine katılan gencecik insanlar, bunun bir göstergesiydi. Kendi aralarında, neredeyse temiz bir İstanbul Türkçesi ile konuşan bu genç insanlar, Üsküp'ün hâlâ Bursa'nın devamı olduğunun da somut kanıtlarıydı. 26 Mart 2010 Cuma günü yapılan açılıştaki kalabalık ise iç savaşın yarattığı yeni bilinçle açıklanabilirdi elbette ama Türk kültürüne duyulan ilginin varlığı da yabana atlamazdı herhalde.

HEYECAN AYNI HEYECAN

Yunus Emre Vakfı Başkanı Prof. Dr. Ali Fuat Bilkan, daha önce açılan kültür merkezlerinin de benzer bir heyecanla karşılandığını anlatıyor. Aslında, hiç gizlemeden kendisi de yaşıyor aynı heyecanı. Hele sıradaki Yunus Emre Kültür Merkezleri için bulduğu binaları anlatırken gözleri ışıldıyor.

Prof. Bilkan'ın, gerek Goethe Enstitüsü, gerek Cervantes

Hürriyet

Enstitüsü yöneticileriyle yaptığı görüşmeler ve kapsamlı işbirliği kararları da son derece sevindirici. Çünkü, her

iki enstitünün de dünya çapındaki başarısı malum. Yunus Emre Kültür Merkezleri'nin de benzer bir başarıyla adından söz ettirmesi, sadece bu kültüre omuz verenleri, bu kültürden beslenenleri değil, bu kültürün kenarında köşesinde gezenenleri de ilgilendirecektir herhalde.

Türkiye Kültür Kitaplığı projesi

Yunus Emre Enstitüsü'nün en önemli projelerinden biri de, 'Türkiye Kültür Kitaplığı' projesi. Bu projenin amacı, Türkçe'nin bilinen en eski yazılı belgeleri niteliğindeki Orhun Yazıtları'ndan başlayarak günümüze uzanan bir çizgide temel kaynak kitaplardan oluşacak bir kültür kitaplığı meydana getirmek. Şimdilik 1000 rakamı esas alınsa da, zaman içerisinde bu sayının artacağına kuşku yok. Ancak, daha önceki '1000 Temel Eser' projelerinin akibeti hatıra geldiğinde, insan temkinli olmadan kendini alamıyor. Dileriz ki, bu kez bir yol kazası olmasın, Türkiye Kültür Kitaplıkları bütün dünyada yaygınlaşsın.

Sayıları dörde ulaştı bile

Türk dilinin, edebiyatının, müziğinin, tarihinin tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla oluşturulan Yunus Emre Kültür Merkezleri'nin sayısı beşe çıktı. Daha önce sırasıyla Saraybosna, Tiran ve Kahire'de açılan merkezlere geçtiğimiz hafta Üsküp Yunus Emre Kültür Merkezi eklendi. İlk bakışta, eski Osmanlı coğrafyasında geziniliyormuş gibi bir izlenim oluşuyor. Ancak Yunus Emre Kültür

Vakfı Başkanı Prof. Ali Fuat Bilkan'la konuşunca, bunun yanlış bir izlenim olduğunu fark ediyorsunuz. Çünkü sırada Rusya, Kazakistan, Suriye, Almanya ve Fransa gibi ülkeler yer alıyor. Merkezlerde bilhassa Türkçe kursları büyük ilgi çekiyor.

Hem dostluk, hem kültürel alışverişi hem de hizmet

Yunus Emre Kültür Merkezleri, Yunus Emre Vakfı tarafından kuruluyor. Vakfın kanununa göre, temel amaç şu: "Türkiye'yi, kültürel mirasını, Türk dilini, kültürünü ve sanatını tanıtmak, Türkiye'nin diğer ülkeler ile dostluğunu geliştirmek, kültürel alışverişini artırmak, bununla ilgili yurt içi ve yurt dışındaki bilgi ve belgeleri dünyanın istifadesine sunmak, Türk dili, kültürü ve sanatı alanlarında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek, Türkiye'de Yunus Emre Araştırma Enstitüsü ve yurt dışında Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri açmak."

ЗА ПОДОБРА КУЛТУРНА СОРАБОТКА

Отворен Турски културно-информативен центар

Мондарија и Турција се поврзуваат во културно-информативен центар во Скопје. Центарот ќе се занимава со турски јазик, литература, историја, култура и уметност и ќе нуди информации за Турција и нејзините традиции на турскиот јазик.

Во центарот во Скопје отвори Турски културно-информативен центар „Јунус Емре“. На неговото отворање присуствуваше амбасадорот на Турција во Скопје, Ахмет Давутоглу, и министерката за култура Елизабета Канческа Милевска. Центарот ќе се занимава со турски јазик, литература, историја, култура и уметност и ќе нуди информации за Турција и нејзините традиции на турскиот јазик.

Министерката Давутоглу изјави дека центарот ќе биде од големо значење за турските јазикот и културата во Скопје. Центарот ќе се занимава со турски јазик, литература, историја, култура и уметност и ќе нуди информации за Турција и нејзините традиции на турскиот јазик.

Мондарија и Турција се поврзуваат во културно-информативен центар во Скопје. Центарот ќе се занимава со турски јазик, литература, историја, култура и уметност и ќе нуди информации за Турција и нејзините традиции на турскиот јазик.

Во центарот во Скопје отвори Турски културно-информативен центар „Јунус Емре“. На неговото отворање присуствуваше амбасадорот на Турција во Скопје, Ахмет Давутоглу, и министерката за култура Елизабета Канческа Милевска. Центарот ќе се занимава со турски јазик, литература, историја, култура и уметност и ќе нуди информации за Турција и нејзините традиции на турскиот јазик.

Турците доаѓаат во Куршумли ан

КУРШУМЛИ АН ќе биде просторот каде што ќе биде сместен Турскиот културен центар на Институтот „Јунус Емре“, на додана трговска зграда во Скопје, тај привремено ќе функционира во објектот близу амбасадата на Шведска. Службеното отворање, на кое ќе присуствуваат министерот за надворешни работи на Турција, Ахмет Давутоглу, и министерката за култура на Македонија, Елизабета Канческа Милевска, на се случува денеска.

Турскиот културен центар „Јунус Емре“ има во Сараево, Тиранија и во Каиро, а во тек се активностите за отворање во Казахстан, Германија, Франција, Косово, Сирија и во Русија.

Семејни центри имаат за цел да ги развиваат пријателските и меѓукултурните односи на Турција со другите земји, преку разни проекти, организација на културни активности и курсеви, афирмирање ја Турција, на кои и турскиот јазик, културата, уметноста и историјата.

Предвидено е и отворање на македонски културен центар во Турција, кој треба да добие идентитет од објектот Сејран во Татиса.

Просторите во Куршумли ан претходно ги користеле Институтот за дивни напаста на Албанија, кој се врати во овој објект во 2007 година, а поради тоа што тие бидејќи се на Турскиот културен центар.

Ческа - татарска и Александар Јорданска

Донес во 18 часот во Институтот „Јунус Емре“ во Скопје ќе биде отворен Турски културен центар во нашата земја. На свеченоста

неговите министри за надворешни работи на Турција Ахмет Давутоглу и министерката за култура на Македонија Елизабета Канческа Милевска.

Во Музејот на современа

Турски културен центар „Јунус Емре“ во Скопје

Турски културен центар на Институтот „Јунус Емре“ денеска во 18 часот ќе биде отворен во Скопје, во близина на амбасадата на Шведска.

Не го отвори Министерот за надворешни работи на Турција, Ахмет Давутоглу и Министерката за култура, Елизабета Канческа Милевска, а во доданиот објект центарот ќе биде сместен до завршувањето на реставраторските работи во Куршумли-ан, каде што ќе биде седиштето на идниот културен центар на Турција.

Институтот „Јунус Емре“ преку своите активности во странство ја афирмира и презентира Турција, турскиот јазик, културата, уметноста и историјата. Негови центри досега се отворени во Сараево, Тиранија и Каиро, а во тек се активностите за отворање и во Казахстан, Германија, Франција, Косово, Сирија и Русија. Институтот е формиран од страна на истомењата

Фондација, а се очекува работата на центарот во Скопје да придонесе за продибување на пријателските односи, врски и заедничките вредности меѓу Турција и Македонија.

Македонскиот културен центар пак треба да биде сместен на еден кат од објектот „Сејран“ во Татиса, во Истанбул. (К.Б.)

**БАКАФ ЗА КУЛТУРА,
ЈАЗИК И УМЕТНОСТ**

[illegible]

Купити квиток на літак Туреччина в аеропорту
Аль-Хайма, ОАЕ

Наследен Турски купувачи уште
во Шанге тргуваат со мајмунски
на овие мајмунки на Турскиот
јазик кајкој дојат да му каже
како, купувачот, симболика и
сојузот со сопствениците на 1999

1992

**LEGALIZIMET, DALIN
EMRAT E PERSONAVE QË
MARKIN TAPITE NË VLORE**

Shkruan: ANDRUAJNA

Investicioni 84 MIRA-12 - Zëvendësuesi Brevolli DUELLA

Në qendrën 106 - Fax 046 2286 116 - Email garmashtap@tiscali.com

Yll 11 - N° 4875 8 gjetorë 26 Shtet 2019 Çmimi: 90 lekë (1,8 euro)

Optimali e Dita

**Me 27 mars 2019, Shqipëria
është në shtet të ashpër të
Lindjes së kësaj viti në Tiranë
në shtet të ashpër të kësaj viti
në shtet të ashpër të kësaj viti**

**90 vjet parlament
në Shqipëri**

NË SHQIP,
NJË ANTOLOGJI
ME TREGIME
TURKE

[illegible][illegible]

НОВА МАКЕДОНИЈА

Се отвора турски културен центар

Делески во Скопје се отвора турски културен центар на институтот „Јунус Емре“. Центарот ќе го отвори министерот за надворешни работи на Турција, Ахмет Давутоглу, и министерката за култура Елизабета Канческа-Милевска.

Институтот „Јунус Емре“ има отворено културни центри во Сараево, Тирана и во Каиро, а воеку се активностите за отворање центри и во Германија, Франција, Ко-

Со съвременното откриване на турските културни центри на Балканите се приключват приятелските отношения, връзките и засилвателните предности.

В момента продължават активностите между Македония и Турция за засилно дивулгация културни центри. В рамките на ова

активности се определени да се даде на користењето „Курумули-аѓ“, каде што ќе биде сместен центарот. Турција, пак, на Македонија ќе ја подели на користење простор по објектот „Серап“ во Токсони.

До извршувањето на реставрациските работи во „Курумули-аѓ“, македонскиот претседател е предвидено да турскиот културен центар „Јузеф Емрел“ да се користи објектот во близината на Амбасадата на Шпанија во Скопје.

BPEMEonline

**Турски центар
за култура
во Скопје**

Турски културен центар ќе биде отворен денеска, во 18 часот во страно центар на Скопје, во нашиот шински амбасада. Со своите активности има за цел во секој поглед да ја афирмира и презентира Турција, како и турскиот јазик, културна уметност и историја, како и да ги решише пријателските и меѓукултурни односи меѓу Турција и другиот земји.

Мавлудията ко-я до-
дети на Република Тур-
ја на користење Култур-
ан ден како културен Цен-
тар, а од страна на Репу-
лика Турција на Репуб-
ка Македонија први пат со
објектот Софран во Татис-
а.

До завршувањето на
реконструкцијата работ-
во Курушмили ден, како пр-
временно решение е пре-
видено турскиот култур-
ен центар „Јукус Емре“
било сместен во центар-
на главниот град.

RD
RILINDIA
DEMOKRATIKE

**Basha: Operacion
gjithpërfshirës kundër
bimëve narkotike**

Ministerul de Intermedieri, Adrian Bocu, participă la o sesiune de lucru privind aspectele economice ale securității financiare, în cadrul reuniunii.

AJIKERA,
President, National
FPU, Thailand
Fax: 2303 29
Tel: 2323 05
Tel: 2323 57
Mr. Supachai
6092/114-887
Mr. S. Thant

Albsig
...ju kthen buzëqeshjen!
Viti XX i botimit: 76, D56
Çmimi: 20 lekë (1 EURO) E

TAÇI OIL
INTERNATIONAL
LIGHE DE FOTBAL E KALIBRIMETRESH NE SHKALLA
E REKORDIT

6) E PREMTE 26 MARS 2010.
e-mail: guistanif@albionline.com

Eurodeputeti Kacin: Shqipëria, në nivelin e vendeve të BE

There, as previously stated, is a
 strong of evidence. In fact, the state of
 affairs is not at all as simple, as it

Promovohet antologjia me
19 tregime të shkrimtarëve tu

[illegible]

YUNUS EMRE TÜRK KÜLTÜR MERKEZLERİ

Yunus Emre Vakfı ve son altı ay içinde yurt dışında açılan Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerine ilişkin AA muhabirinin sorularını yanıtlayan Bilkan, Türkiye'nin ve Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nun son dönemde izlediği dış politikanın "kendisine güvenen, eziklik duymayan, kendisini başkasına açtığında tereddüt etmeyen bir güven" politikası olduğunu belirtti. "Ermenistan'a niye açılmayasınız ki? Saklayacağınız, gizleyeceğiniz, utanacağınız bir tarihiniz yok" diyen Bilkan, "topu rakip sahanın önünde oynamak" gerektiğini söyledi. Bilkan, dış politikada sürekli bir dost-düşman tanımlaması yapılamayacağını ve Türkiye'nin de her ülkeyle rahatlıkla ilişki kurabileceğini belirtti.

MOSKOVA VE PEKİN SIRADA

Şu ana kadar Saraybosna, Tiran ve Kahire'de YETKM'leri açtıklarını kaydeden Bilkan, bugün Dışişleri Bakanı Davutoğlu ile birlikte Üsküp'te bir merkez açacaklarını, ayrıca kısa zaman sonra Moskova'daki merkezi de hizmete sokmayı planladıklarını ifade etti. "Gayemiz, giderleri asgariye düşürüp daha verimli kullanmak ve daha çok mekan açmak. Elimizdeki bütçeyi düşünerek hareket edersek bizim hiçbir şey yapmamamız lazım" diye konuşan Bilkan, sırada Kazakistan'ın başkenti Astana'daki ve Suriye'nin başkenti Şam'daki merkezlerin açılışı olduğunu söyledi. Öncelikli olarak Almanya'da merkez açacaklarını kaydeden Bilkan, Pekin'de aynı adla bir kültür merkezi açma yönünde anlaşmaya vardıklarını, Türkiye'nin Pekin Büyükelçiliği ve kendilerinin yapacağı girişimlerle kültür merkezini hayata geçirebileceklerini ifade etti.

ÖNCELİKLİ HEDEF KALİTELİ TÜRKÇE

YETKM'lerinde öncelikli olarak kaliteli Türkçe eğitimini hedeflediklerini bildiren Bilkan, Saraybosna'da şu anda ikiyüzden fazla Boşnak'ın Türkçe öğrenmeye başladığını, daha sonra açılan Tiran'da ise bu rakamın yüzün üzerine çıktığını belirterek, merkezlere yoğun ilgi olduğunu kaydetti. Bilkan, otuza yakın kurum ve üniversite ile anlaşma yaptıklarını, artık üniversite bünyesinde çalışan öğretim üyelerinin de yurt dışında Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerinde çalışabileceğini söyledi. Devletlerin kültür ve dil alanındaki çalışmalarının artık devletlerden bağımsız sivil toplum örgütleri aracılığıyla yürütüldüğünü hatırlatan Bilkan, Vakıf olarak Türkiye'de görev yapan diplomatlara yönelik ücretsiz Türkçe kursu da başlattıklarını bildirdi.

"AMACIMIZ TÜRKİYE'Yİ DOĞRU KAYNAKLARLA ANLATMAK"

Merkezleri, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu'nu

takip ederek, devletin kültür politikalarına verdiği önem derecesine göre açtıklarını belirten Bilkan, "Bunu Ahmet Davutoğlu'nun yurt dışına gittiği ülkelerin sayısına ve kaç defa gittiğine bakarak bile çıkarabilirsiniz. Davutoğlu, Kahire'ye son 10 gün içinde iki kez gitmiş. Demek ki Kahire Türkiye için önemli" diye konuştu. Türkiye'nin son yıllarda uyguladığı dış politikaya paralel olarak hareket ettiklerinin altını çizen Bilkan,

"Türkiye'nin yakın çevresindeki ülkelerin dışında bölgesel ve dünya ölçeğinde stratejik olarak ilgilenmesi gereken ülkeler var. Bunlardan biri mesela Hindistan'dır. ABD ve Rusya bunlardan biridir." "Burada bizim yapmaya çalıştığımız şey Türkiye'yi doğru kaynaklarla anlatmak" diyen Bilkan, şu anda "Türkçe'nin ve Türkiye'nin çok iyi bir alan kazandığını, eski imparatorluk bakiyesindeki ülkelerde ve diğer bazı ülkelerde kültürel bir cazibe merkezi haline geldiğini, Türk sinemasının, dizilerinin bu coğrafyada gittikçe yaygın halde izlendiğini" belirtti. Bilkan, Bosna'da THY'nin Bosna Havayolları'nın büyük ortağı olduğunu ve Ziraat Bankası'nın 22 şubesi bulunduğunu, Arnavutluk'un en büyük telekomünikasyon şirketinin Türk olduğunu ifade ederek, insanların yatırım yapan Türk şirketlerine girmek için Türkçe öğrenmek istediklerini anlattı ve "Ne kadar iş o kadar Türkçe" dedi. Bilkan, "Türk dili Türkiye'nin siyasi istikrarı, ekonomik istikrarı ile çok ciddi ilişki içindedir. Siyasi ve ekonomik istikrarın olmadığı ülkelerde kültürel istikrar da olmaz" diye konuştu. Türkiye'nin Türk dünyasına ve akraba topluluklara karşı sorumlulukları olduğunu kaydeden Bilkan, Türkiye'nin sadece kendi komşularıyla değil, komşularının komşularıyla da ciddi ilişkiler kurması gerektiğini dile getirdi. "Türkiye yeni bir alan kazandı" diyen Bilkan, "Türkiye'nin günümüzde kazandığı alanın aslında geçmişte kaybettiği alan olduğunu" söyledi. Merkezlerde büyümenin "çok sağlıklı" olması gerektiğine vurgu yapan Bilkan, "Her gittiğimiz yerde bir kültür merkezi açarsak kaliteden ödün vermiş oluruz. Açacaklarımızla birlikte altı kültür merkezine ulaşmış oluruz. Açtıklarımızın içini doldurmaya, etkinliklere yoğunluk vereceğiz" diye konuştu. Bilkan, konferanslar, seminerler, dil kursları, film gösterimleri gibi birçok alanda hizmet vereceklerini aynı zamanda ülkelerdeki Türkoloji faaliyetlerine ciddi katkı sağlamalarının gerektiğini belirterek, "Sadece orada dil kursuyla kalmaz bu iş. Türkiye'yi algılama biçimini değiştirmemiz lazım. Mesela ortak tarih metinleri yazmamız, seminerler düzenlememiz lazım. Kurtuluş Savaşı'na destek veren ülkelerle ilgili çalışmalar yapmak ve bunları oralarda anlatmak lazım. Bizim amacımız ortak algıları geliştirmek" dedi. Merkezlerin bulunduğu ülkelerde diğer kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı kültür merkezlerinin tek başına faaliyet gösteremeyeceğini dile getiren Bilkan, önceden dağınık ya da atıl durumda olan kültür merkezlerinin tek bir çatı altında toplanıp faaliyete geçeceğini ifade etti.

YUNUS EMRE VAKFININ YENİ ŞUBESİ ÜSKÜP'TE FAALİYETLERİNE BAŞLADI.

Türkiye'nin, Türk dilinin, kültürünün, sanatının ve tarihinin tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla yurt dışında faaliyetlerde bulunan Yunus Emre Enstitüsü'nün yeni Kültür Merkezi Makedonya'nın başkenti Üsküp'te açıldı.

T.C. Dışişleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu ve Makedonya Kültür Bakanı Elizabeta Kaņeska Milevska tarafından açılan Üsküp Yunus Emre Türk Kültür Merkezi ile Türkiye ve Makedonya arasındaki dostluk ilişkilerinin,

ZAMAN

Emre vakfında yapılan faaliyetlerle Türkiye'nin ve Makedonya'nın dost halkı birbirleriyle daha da kaynaşacak, burada sadece Türk kültürü anlatılmayacak,

Makedonya'nın önemli edebiyat eserleri ve şiirleri de okutulacak böylece iki kültür birbirini daha yakından tanıyabilecek. Bu ikili ilişkilerin ötesinde biz Üsküp'ü Balkanların kültürel, ilim ve sanat merkezi olarak görüyoruz. Türkiye ile Makedonya arasındaki kültürel ilişkiler Balkanlarda yeni bir kültürel aydınlanmanın önünü açacak. Bu kültürel aydınlanmanın felsefi temelleri karşılıklı saygı, düşünce alışverişi, etkileşim ve hoşgördür. Biz Yahya Kemal'in Üsküp'ünü yeniden ihya etmek istiyoruz. "

Elizabeta Kaņeska Milevska: Bu merkez iki ülke arasındaki kültürel ilişkilere katkı sağlayacak

Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin açılışında konuşan Makedonya Kültür Bakanı Elizabeta Kaņeska Milevska Vakfın, iki ülke arasındaki kültürel ilişkilere katkı sağlayacağını ve bu merkezin ortak kültürel değerlere önemli ölçüde değer katacağını vurguladı. "Yunus Emre Vakfı'nın rolünün kamuoyunun dikkatini çekecek, körükleyecek ve köklü değer taşıyacak olması bizi mutlu etmektedir." diyen Milevska, "Türkiye Cumhuriyeti uzun yıllardır kültürel etkileşime bağlı olduğumuz bir ülkedir. Bu önemli zenginliğin ayakta tutulması, demokratik değerlere saygı duyulması, şahsi kimliğinin yaşatılması ve karşı tarafın kimliğine de saygı duyulması en önemli hususlardır." şeklinde konuştu.

birlik ve beraberliğin ortak paylaşımların artırılması hedefleniyor. Kültür Merkezinin açılışında konuşan Yunus Emre Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, "Yunus Emre Vakfının 4. şubesini Üsküp'te açtık. Yunus Emre Vakfının açılması birkaç açıdan önem taşıyor. Birincisi Türkiye ile Makedonya arasındaki yakın dostluk ilişkisinin göstergesi olarak bu açılış çok önemlidir. Makedonya'nın gezdiğim her şehirde, her sokakta ortak kültür mirasımızın en güzel nişanelerini müşahade etme imkânı buldum. Bu ortak kültür her yere nakış nakış işlenmiş." diyerek, sözlerine şu şekilde devam etti: "Ekonomik ve siyasi ilişkiler liderler arasında ne kadar gelişirse gelişsin, halklar arasında kültürel ilişkiler gelişmedikçe bu güzel ilişkiler kalıcı olmayabilir. Yunus Emre Vakfının Mütevelli Heyeti Başkanı olarak bu mekanımızı hizmete açarken, bu bilinçle açıyoruz ve umut ediyoruz ki burada yapılan faaliyetlerle Makedonya'nın dost ve akraba halkları hep beraber ortak kültürümüzü yeniden şekillendiririz. Yunus

Saraybosna, Tiran ve Kahire'de açılan, başta Kazakistan, Almanya, Fransa, Kosova, Suriye ve Rusya olmak üzere çeşitli ülkelere ise kuruluşu ile ilgili faaliyetlerini devam ettirmekte olan Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri; Yunus Emre Vakfı tarafından kurulan Yunus Emre Enstitüsü çatısı altında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Makedonya ve Türkiye Cumhuriyetleri arasında hali hazırda karşılıklı kültür merkezi tahsisine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmalar kapsamında Makedonya Cumhuriyetinin Kurşunlu Hanı Türkiye Cumhuriyetine Kültür Merkezi olarak kullanılmak üzere tahsis etmesi, Türkiye Cumhuriyetinin de Makedonya Cumhuriyetine Taksim'deki Seyran Apartmanından bir kat tahsis etmesi öngörülmektedir. Kurşunlu Hanın tahsisi ve restorasyon çalışmaları sona erene kadar, geçici olarak Yunus Emre Türk Kültür Merkezinin idari ve kurs merkezi olarak açılan mekanın kullanılması planlanmaktadır.

Kahire Yunus Emre Türk Kültür Merkezi Toplantı, Etkinlik ve Organizasyonlar

» İmadettin Kulübü Kültür Haftası Etkinliği

Kahire Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, 6 Mart 2010 tarihinde Mısır Yüksek Öğretim Bakanlığı İmadettin Yabancı Öğrenci Kulübü'nün düzenlediği kültür haftası etkinliklerine katıldı.

Kahire Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, 6 Mart Cumartesi günü Mısır Yüksek Öğretim Bakanlığı İmadettin Yabancı Öğrenci Kulübü'nün düzenlediği kültür haftası etkinliklerine katıldı. Türkiye'nin tanıtım etkinliğine İstiklal Marşı'nın okunmasıyla başlandı. Ardından Türkiye'yi tanıtıcı

film gösterimi yapıldı. Tanıtım etkinlikleri kapsamında, Türk el sanatları sergisi açıldı; bağlama dinletisi eşliğinde ebru sanatçısı Hayati Tosuner tarafından ebru sanatı icra edildi. Etkinlik sonunda bilgi yarışması düzenlendi ve öğrencilere hediyeler dağıtıldı.

» Mehmet Akif Ersoy Sempozyumu

12 Mart İstiklâl Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma etkinlikleri kapsamında Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Kahire Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Doğu Dilleri Bölümü ile birlikte 28 Mart 2010 günü sempozyum düzenledi.

Büyükelçimiz Sayın Hüseyin Avni BOTSALI ile Kahire Üniversitesi Rektörü Hüsam KÂMİL himayelerinde gerçekleştirilen sempozyumda, T.C. Kahire Büyükelçiliği Geçici Maslahatgüzarı Sadi ALTINOK açılış konuşması yaptı. Açılış konuşmasının ardından, sırasıyla Kahire Üniversitesi'nden Dr. Şevki

HASAN, Gazi Üniversitesi'nden Doç. Dr. Nurettin CEVİZ, Kahire Üniversitesi'nden Hind ABDULHADİ ve Kırıkkale Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. İbrahim Ethem POLAT, Mehmet Akif'in hayatı, kişiliği ve eserleri hakkında birer konuşma yaptılar.

» Çanakkale Şehitlerini Anma Günü

18 Mart Çanakkale Şehitlerini Anma Günü münasebetiyle 18 Mart 2010 tarihinde Kahire Türk Şehitliğinde anma merasimi düzenlendi.

18 Mart Çanakkale Şehitlerini Anma Günü çerçevesinde Yunus Emre Türk Kültür Merkezinde de anma programı düzenlendi. Program, Heves ER'in Çanakkale şehitleriyle ilgili

konuşmasıyla başladı. Konuşmanın ardından iki öğrenci 'Bu Vatan Kimin?' ve 'Bayrak' şiirlerini okudu. Şiirlerin okunması ardından 'Gelibolu' belgeseli gösterildi.

» Türkiye Tanıtım Etkinliği

Kahire Yunus Emre Türk Kültür Merkezi, Kültür ve Tanıtma Müşavirliğiyle birlikte 16 Mart 2010 tarihinde, 6 Ekim Üniversitesinde Uluslararası Kültür Festivali etkinlikleri kapsamında Türkiye Tanıtım etkinliği düzenledi.

Etkinlikte, Türkiye el sanatları standı kuruldu. Konuklara Türkiye'yi tanıtıcı Arapça ve İngilizce broşür ve kitapçık dağıtıldı, Türk baklavası ile içecek ikramı yapıldı.

Standı ziyaret edenler arasında Cervantes Kültür Merkezi Müdürü de vardı.

Saraybosna Yunus Emre Türk Kültür Merkezinde "Balkanlarda Osmanlı Medeniyeti" Ferman Sergisi

5-6 Nisan 2010 tarihleri arasında Bosna-Hersek'te bulunan Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Saraybosna Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'ni ziyaret ederek "Balkanlarda Osmanlı Medeniyeti" adlı serginin açılışını yaptı. Yunus Emre Türk Kültür Merkezi'ne Devlet Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Çevre ve Orman Bakanı Veysel Eroğlu ile birlikte gelen Erdoğan, yetkililerden merkezin faaliyetleri ve sergi hakkında bilgi aldı.

Saraybosna'nın tarihî Başçarşı bölgesinde bulunan Merkez, 17 Ekim 2009'da Saraybosna Yunus Emre Türk Kültür Merkezi olarak faaliyetlerine başladı. Bosna-Hersek'te Türk dili, kültürü ve sanatını tanıtmak için çeşitli etkinliklerin düzenlendiği bu Merkez'de, son olarak 6 Nisan 2010'da "Balkanlarda Osmanlı Medeniyeti" başlıklı bir sergi açıldı. Balkanlar'da birlikte yaşama ve hoşgörü temalarının vurgulandığı, 1478'den 1912 yılına kadar geniş bir döneme ait arşiv belgelerinden

oluşturulan sergide farklı diller konuşan, farklı din ve ırklara mensup insanlara tanınan hak ve özgürlükler konusunda önemli ve çarpıcı bilgiler sunuluyor.

Yunus Emre Enstitüsü tarafından Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel

Müdürlüğü'nün katkılarıyla hazırlanan sergiye, açılıştan itibaren Bosnalılar da yoğun ilgi gösterdi.

Halen yüzden fazla öğrenciye Türkçe dersinin verildiği Saraybosna Yunus Emre Türkçe Kurs Merkezi de faaliyetlerine devam ediyor.

Tiran'da 1. Uluslararası Balkan Dil, Tarih ve Medeniyet Sempozyumu Düzenlendi...

1. Uluslararası Balkan Dil, Tarih ve Medeniyet Sempozyumu, 8-10 Nisan 2010 tarihleri arasında, Trakya Üniversitesi ve Tiran Üniversitesi iş birliğiyle Arnavutluk'un başkenti Tiran'da düzenlendi.

1.Uluslararası Balkan Dil, Tarih ve Medeniyet Sempozyumu, 8-10 Nisan 2010 tarihleri arasında, Trakya Üniversitesi ve Tiran Üniversitesi iş birliğiyle Arnavutluk'un başkenti Tiran'da düzenlendi.

Türkiye'den ve Arnavutluk'tan katılan bilim adamlarınca 105 bildirinin sunulduğu bu sempozyumun oturumlarının bir kısmı, Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi konferans salonunda gerçekleştirildi.

Tiran Yunus Emre Türk Kültür Merkezi müdürü Dr. Bünyamin Çağlayan, "16. yy.'daki Taşlıcalı Yahya Divanında Oyunlar ve Araçlar" konulu makalesiyle Sempozyuma katıldı.

Sempozyuma katılan bilim adamları ve ele aldıkları konulardan bazıları;

Doç. Dr. Ahmet Günşen, Dil Etkileşimi Açısından Türk-Arnaut Dil İlişkilerine Bir Bakış,

Prof. Dr. Zeqir İbrahim KADRIU ve **Yrd. Doç. Dr. Xhemaluddin İDRİZİ**, İslam Kültürü ve Makedonya'daki Arnavutlara Etkisi,

Doç. Dr. Fatma Sibel BAYRAKTAR, 16. yüzyıl Rumeli Türkçesi Üzerine,

Doç. Dr. Taha Niyazi KARACA, İttihat ve Terakki Partisi Yayın Organı Meşveret Gazetesine Göre Arnavutluk ve Arnavutlar,

Yrd. Doç. Dr. İbrahim ERDAL, 1934 Bulgar Basınında Balkan Antantı,

Öğr. Gör. Alban FOÇI, İki Kültür Arasında Bir Köprü: Şemseddin Sami,

Yrd. Doç. Dr. Zekai METE, XVI. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Arnavutluk Bölgesinde Osmanlı Kaleleri,

Öğr. Gör. Tanasis KUNGULOS, Çağdaş Yunan Düzyazısında Batı Trakya'daki Müslüman Azınlık,

Doç. Dr. Lindita LATİFİ (Xhanari), Balkanlardaki Türkçe'den Alımların Semantik ve Stilistik Gelişmeleri

Sempozyumun ikincisi, önümüzdeki yıl Trakya Üniversitesi Balkan Araştırma Enstitüsü'nce Edirne'de organize edilecek.

T.C. BAŞBAKANLIK TÜRK İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA İDARESİ BAŞKANLIĞI'NIN MAKEDONYA'DAKİ FAALİYETLERİ

GENEL FAALİYET ALANLARI

TİKA Makedonya Program Koordinasyon Ofisi 2005 yılında hizmete açılmış ve geçen sürede bir çok proje ve faaliyet gerçekleştirmiştir.

Temel faaliyet alanları:

- A- Ekonomik altyapıların geliştirilmesi
- B- Üretim altyapısının geliştirilmesi
- C- Sosyal ve idari altyapıların geliştirilmesi
- D- Kültürel işbirliğinin geliştirilmesi

ÖNEMLİ PROJE VE FAALİYETLERDEN BAZILARI

Restorasyon

Mustafa Paşa Camii Restorasyonu

15.yy Osmanlı dönemi mimarisinin en önemli eserlerinden ve aynı zamanda Makedonya'nın simgelerinden birisi olan Üsküp Mustafa Paşa Camii'nin restorasyonu TİKA tarafından gerçekleştirilmektedir. 2010 yılı içinde restorasyon tamamlanarak camii ibadete açılacaktır.

Manastır İshak Çelebi Camii Restorasyon Projesi

Manastır şehir merkezinde hakim bir noktada bulunan Manastır İshak Çelebi Camii, 1506-1507 yıllarında şehrin kadısı İshak Çelebi tarafından yaptırılmıştır. Günümüzde ibadete açık durumdaki bu tarihi cami, Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah GÜL'ün talimatı ile TİKA tarafından restore edilecektir.

2010 yılı içinde restorasyon çalışmalarına başlanacaktır.

Üretim Sektörü – Tarım Arıcılık projesi

TİKA tarafından gerçekleştirilen en önemli tarım projelerinden olan “Doğu Makedonya’da Arıcılığın Geliştirilmesi Projesi” ile Makedonya’nın arıcılık potansiyeli ortaya çıkartılmış ve bu sektörün gelir getirici bir unsur olarak kabul görmesi sağlanmıştır. 2007-

2009 yılları arasında uygulanan proje 2008'de UNDP'den en iyi proje ödülü almıştır.

Yapılan işler:

- Uzman Eğitimi
- Uzman görevlendirme ve sistemin modernizasyonu
- Malzeme dağıtımı: 2000 kovan, arı kolonileri, ilaçlar, arıcılık elbiseleri, vb. üretim
- Arıcılar Birliği kurulması ve bal dışın-da yeni ürünlerin üretimi
- 2009'da 12 ton bal üretimi

Eğitim

- 2007-2009 yılları arasında

Makedonya'da 5000'den fazla öğrencinin eğitim gördüğü 13 okulun, tadilat ve tefrişi gerçekleştirilmiştir.

- Halen 3 okulun tadilat ve tefrişat çalışmaları devam etmektedir.
- 2009'da 600'den fazla öğrenciye Türkçe kursu verilerek ana dilde eğitime katkı sağlanmıştır.
- 2009'da 150 öğrenci taşınmalı sistemden yararlanmıştır.
- 2009'da 115 öğrenciye burs verilmiştir.
- Okullara ders kitapları dağıtılmıştır.
- 80 kişilik üniversite öğrenci yurdu kurulması projesi devam etmektedir.
- 2008-2009 yıllarında öğrencilere

yönelik bilgisayar kursları düzenlenmiş ve 1500 öğrenci yararlanmıştır.

Su ve Su Hiyeni

Jupa Belediyesi İçme Suyu Projesi: 2008-2009 döneminde 4600 nüfuslu Jupa Belediyesi'nin 9 km'lik su şebekesi döşenmiştir.

Ayrıca,

- Alikoç-Koçali Köyleri İçme Suyu Projesi
- Çayır Belediyesi - Dijonska Senti Kanalizasyon Projesi
- Göpçeli Köyü Su Projesi
- Yüksek Mahalle Su Projesi
- Radoviş Su Filtre İstasyonu Projesi

- Konçe Belediyesi Dere Islahı Projesi gerçekleştirilmiştir.

Sağlık

- Radoviş Belediyesine bağlı yaklaşık 1000 nüfuslu Alikoç ve Kocalı köylerinde uzun süredir kapalı olan sağlık ocağı hizmete açılmıştır.
- Merkez Jupa Sağlık Ocağının tadilatı gerçekleştirilmiştir.
- Koçali Sağlık Ocağı Donanımı

Yerel Sivil Toplum Kuruluşlarının Güçlendirilmesi

- Makedonya'da faaliyet gösteren, çeşitli etnik gruplara ait sivil toplum kuruluşlarına, televizyon ve radyolara

donanım ve faaliyet desteği verilmiştir.

- Gostivar Türk Tiyatrosuna destek verilmiştir.
- Çeşitli festival ve kutlamalara destek verilmiştir.
- Bazı dergi ve kitaplara basım desteği sağlanmıştır.

Ulaştırma

- Pırnalı Köyü Yol İnşaatı Projesi (Uzunluk: Yaklaşık 4 km.)
- Ocalı Köyü Yol Yapımı
- Plasnitsa Köprü İnşaatı
- Kutsa Köyü Köprüsü

- Ariçinova Belediyesi Köprü Yapımı
- Konçe Belediyesi Dere Islahı Projesi
- Gradaşor Köyü Yol Yapımı Projesi

İdari Altyapıların Desteklenmesi

Makedonya Tarım Bakanlığı'na yangın söndürme araçları hibesi Makedonya ve Türkiye Tarım Bakanlıkları ve TİKA işbirliğinde gerçekleştirildi.

- Temin edilen malzeme:
- Tam donanımlı iki araç: 2009 model bir arazöz ve bir ilk müdahale aracı,
- 20 kişilik bir ekip için gerekli olan tam donanım.

Makedonya Hakkında Genel Bilgiler

Makedonya Cumhuriyeti

Resmî Dili:	Makedonca, Arnavutça
Başkenti:	Skopje (Üsküp)
En Büyük Şehri:	Üsküp
Yüz Ölçümü:	25,713 km ²
Nüfus:	2.048.619 (2008)
GSMH Toplam:	415.78 Milyon Dolar
GSMH Kişi Başı:	3.658 Milyon Dolar
Para Birimi:	Denar (MKD)
Yerel Saat:	CET (UTC+1), CEST(UTC+2) Yaz
İnternet Alan Adı:	mk
Ülke Telefon Kodu:	+389

Edip Perkit

Perkit Kapı Genel Müdürü

Çelik kapı sektöründe 1989 yılından beri Ankara'da hizmet veren Perkit Kapı sektöründe 21. yılını kutluyor. Perkit Kapı Genel Müdürü Edip Perkit, bültenimizin bu sayısında konduğumuz oldu.

Çelik kapı sektörüne nasıl girdiniz? Kaç yıldır bu sektörde hizmet veriyorsunuz? Neden sadece çelik kapı üretiyorsunuz?

Edip Perkit: Sadece çelik kapı üzerine çalışmıyoruz. İç oda kapıları ve yangın kapıları da ürünlerimiz arasında. Sadece kapı diyebilirsiniz. 1989 yılında Perkit Ltd.Şti.'ni kurduğumuz zaman, yurt dışıyla bir çok yazışmalar yaptık. İthalat yapmak istiyorduk, yazışma sonuçlarını beklerken çelik kapılar dikkatimizi çekti ve gelecekteki önemini gördük. Böylece kapılar üzerine çalışmaya başladık. Müşteri portföyümüz çok geniş; 40 binin üzerinde perakende müşterimiz ve 60'ın üzerinde sürekli çalıştığımız inşaat firması var. Bu da başka konularda da bu portföyü kullanmamız için ayrı bir sebep... Ancak tek bir konuda yoğunlaşmak, yaptığımız işte başarıyı artırıyor.

Perkit Kapı'yı faaliyet gösterdiğiniz diğer firmalardan farklı kılan, öne çıkaran en önemli ayrıntılar nelerdir?

E.P: "Servis Garantisi Önemlidir"

Özellikle satış, montaj ve satış sonrası hizmet arıyorsanız bu çok önemli. Sattığınız bir ürünün iki yıl fabrikamız tarafından garantisi var. Ancak firma olarak ömür boyu servis garantisi vermek kolay değil. 21 yıl önce bu işe başladık ve ilk müşterilerimizin bizi bulması, referans göstermesi ve tekrar bizden ürün alması çok keyifli. Aynı şekilde müşterimiz açısından bakarsanız, 21 yıl önceki firmayı bulması ürünün servisini sağlaması da onlar açısından keyifli olmalı. Bütün bunları sağlamak için başka bir alana geçmeyi düşünmedik. Portföyümüzden, tecrübelerimizden faydalanmak isteyen ve ortaklık teklif eden birçok firma oldu, ancak hepsini geri çevirmek zorunda kaldık. Tek bir dalda uzmanlaşmak, her zaman daha verimli olur diye düşünüyorum. Nitekim Ankara'da 21 yıldır ayakta duran tek firmayız.

"Özellikle yurt dışında Türk dilinin, kültürünün, tarihinin, sanatının tanıtılması amacıyla faaliyete başlayan Türk Kültür Merkezlerinin yaptığı çalışmaların önemli bir misyon yüklendiğini düşünüyorum."

"Çelik Söküp Çelik Takıyoruz"

Artık tüketiciler , kaliteli, kalitesiz ürün ayırımı yapabiliyorlar. Ahşap kapı söküp çelik kapı takma dönemi 4-5 senedir bitti artık. Çelik kapı söküp, çelik kapı takıyoruz. Dekorasyonu yapılan evlerin ve inşaatların yüzde 80'i çelik kapıyı tercih ediyor. 1994 yılından sonra birçok irili ufaklı firmalar kuruldu. İki profili yan yana getirip, amatörce çelik kapı üreten ve piyasaya çıkaran firmalar oldu. Halka ilk etapta ekonomik açıdan cazip gelen bu kapılar bir süre sonra canlarını yaktı. Sonuçta perakende müşterisi çok bilinçlendi. İnşaat sektörü de çok hareketlendi. İnşaatlardaki hareketlilik bizim sektöre de yansıdı. Bu da rekabeti doğuruyor. Rekabet ise kaliteyi artırdı. Böylece çelik kapıda 5-6 büyük firma ayakta kalabildi.

İş yaşamında kendinize nasıl kurallar koyuyorsunuz?

E.P: Bizim en büyük özelliğimiz prensiplerimizden vazgeçmememiz. Asla pazarlıkla çalışmayız, fiyatlarımız tektir. Çünkü hep tavsiye ile çalışıyoruz. Müşterilerimizin pazarlık gücüne göre fiyat belirlemiyoruz, bu da bir güven sağlıyor. Düşündüğüm, yapmak istediğim şeyin hemen olmasını isterim, bekleyemem. Bu nedenle ben işin teknik yönüyle, imalatla ilgileniyorum. Eşim daha sabırlı ve insan ilişkileri güçlüdür, o da pazarlama ve müşteri ilişkileri bölümüyle ilgileniyor. Karakterlerimiz doğrultusunda iş bölümü yaptık.

Yunus Emre Enstitüsünün faaliyetleri ile ilgili görüş ve değerlendirmeleriniz nelerdir?

E.P: Yunus Emre Enstitüsü ile ilgili haberleri basından takip ediyorum. Özellikle yurt dışında Türk dilinin, kültürünün, tarihinin, sanatının tanıtılması amacıyla faaliyete başlayan Türk Kültür Merkezlerinin yaptığı çalışmalarla önemli bir misyon yüklendiğini düşünüyorum. Bireysel yapılan çalışmaların geniş kitlelere ulaşması zaman alırken; böylesine kurumların özellikle yurt dışında bizi temsil etmesi gurur verici...

Teşekkürler...

ÇELİK KAPI SEKTÖRÜNDE ANKARA'DA 21 YILDIR HİZMET VEREN TEK FİRMA...

Çelik Kapıda

1989 yılında başlarken;
Prensiplerimizden, güleryüzlü
hizmetimizden ödün vermeyeceğimize,
Çalışanlarımızla beraber her zaman
beklenenden daha iyisini yapacağımıza,
Teknolojiyi, estetik ve kalite ile birleştiren
ilklere imza atacağımıza,
Satış öncesi ve sonrası verdiğimiz hizmetle
"koşulsuz müşteri memnuniyeti" ni
sağlayacağımıza

SÖZ VERDİK...

*Sevgiyle Çaldığınız Tüm Kapıların
"Perkit Kapı"
Güvencesiyle Ardına Dek
Açılması Dileğiyle...*

SHOWROOM

Hoşdere Cad. 107 / B
Y. Ayrancı / ANKARA
T: 0 312 439 41 07 - 08
F: 0 312 439 41 09

FABRİKA

1160. Sok. No: 21
Ostim / ANKARA
T: 0 312 386 36 40-41-42
F: 0 312 386 36 39

www.perkit.com.tr

Yunus Emre Enstitüsü

Atatürk Bulvarı Nu: 11
06050 Ulus/Ankara-TÜRKİYE
Tel: 0312 309 11 88 - Faks: 0312 309 16 15
www.yunusemrevakfi.com.tr
iletisim@yunusemrevakfi.com.tr

Saraybosna

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi

Mula Mustafa Bašeskije 31a
71000 Saraybosna BOSNA-HERSEK

Tiran

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi

R.R. Arben Broci Nr: 6 Tiran ARNAVUTLUK

Kahire

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi

13. Firdaws St. from Shaheen St.
Agouza Giza Kahire MISIR

Üsküp

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi

UL 27 Mart No: 7a Üsküp MAKEDONYA

Astana

Yunus Emre Türk Kültür Merkezi

Karaotkel Diplomatik Site Leviiy Bereg
Mikron Rayon Karaotkel Astana KAZAKİSTAN